

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

VOL. LXXV Kovas - March 8, 1990 Nr.10

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

MYKOLAS JAU CARAS

Bet turi remtis... komunistais

Vytautas Meškauskas

Kitą savaitę Michailas Sergejevičius Gorbačiovas turėtų būti perrinktas SSSR prezidentu dar penkiems metams, su labai didelėmis teimėmis. Niekur pasaulyje nėra galingesnio prezidento ar karaliaus.

Karaliai savo valdžią pagrįsdavo Dievo malone. Gorbačiovas, oficialiai būdamas ateistas, paramos turi ieškoti žemiškoje institucijoje – komunistų partijoje. Pati kompartija – ir tai, ką ji atstovauja – miršta. Jos laimei, daug kur nėra jai pakaito.

Imkim, pavyzdžiui, Nikaragvą. Ten rinkimus laimėjo Violeta Chamorro, tačiau vietos komunistai – sandinistai turi 70,000 armiją ir 10,000 policijos. Priversti tarnauti pasitrauks, bet kada galėtų sudaryti pagrindį, su kuriuo reikėtų skaitytis. Kaimyninis Salvadoras per 10 metų negali su juo susidoroti. Už tat nenuostabu, kad prezidentas Bush po rinkimų tarėsi su Gorbačiovu.

Arba Afganistanas. Prieš metus iš jo pasitraukė sovietų kariuomenė, bet sukilėliai iki šiol nepajėgė paimti nei vieno miesto.

Net ir Lietuva. Kovotojas be baimės Antanas Terleckas pasakoja GIMTAJAME KRAŠTE:

“Kai (Katalikų Bažnyčios) Kronikos leidėjai sakydavo – ‘mes būsime valdžioje’ – atšaudavau – ‘nebūsit, nėra tarp jūsų inteligentų’. ‘Kas bus valdžioje? – Komunistai. Tik kiti.’ Manau, kad ateis laikas ir Kompartija pakeis pavadinimą. Juk dabartiniai komunistai – tai ne partija. Tai valdžia. Kas jau tuo komunizmu Lietuvoje tiki?”

Kaip ten iš tikro yra – Sąjūdis pritarė savo žmonių (Ozolo, Gencelio ir kt.) įtraukimą į kompartijos politbiurą. Susidariusią politinę tuštumą reikia užpildyti.

Tai padaryti dar sunkiau pačių rusų tarybinėje respublikoje ar daugiau už kitas surusėjusiose gudų ir ukrainių respublikose. Pereitą sekmadienį jose įvyko rinkimai. Komunistai ten vienintelė partija. Jokio sąjūdžio ar liaudies fronto, jau nekal-

bant apie kokias politines partijas, ten visai negirdėti. Tiesa, Ukrainoje yra RUCH nusiziūrėjus į mūsų Sąjūdį, o Gudijoje ADRADŽENIE, kaip mūsų Atgimimas.

Pirmasis, Baltijos Kelio pavyzdžiu, nutęsė gyvą grandinę iš Kijevo į Lvovą, kurioje dalyvavo milijonas žmonių. Dar didesnė organizacija yra ekologistų Žaliasis Pasaulis. Jos tačiau yra valdžios trukdomos. Tikrai prieš pat rinkimus prasidėjo vieša kova tarp kompartijos narių.

Dar daugiau terorizuojama Gudija. Jos ATGIMIMAS posėdžiauja Vilniuje. Pačioje Rusijoje yra kelios bendrinės organizacijos – kaip Demokratinė Rusija, socialdemokratų ideologijos, antistalinistų Paminklas, Maskvos Rinkėjų organizacija, rusų nacionalistai ir pan. Kadangi balsuojama ne už atskirų partijų sąrašus, o asmenis, nesant kam palai kyti drausmę ir įsakyti iš viršaus, prasidėjo kova tarp partijos narių dėl kandidatūrų.

Rusijos respublikoje sekmadienį buvo renkami 1,668 Aukščiausios Tarybos nariai. Kandidatų buvo 6,742, jų tarpe 14.7% nepartiniai. Kaip minėjom, nesant partijos drausmės, tarp kandidatų išsivystė smarkoka kova. Galutiniai rezultatai

(Nukelta į 3 psl.)

Los Angeles Dirvos vajeaus komitetas

Los Angeles Dirvos vajeaus komitetas. Iš kairės: Irena Bužėnienė, Jonas Petronis - pirm., Rūta Sakienė. Stovi: Vladas Gily, Ramūnas Bužėnas, dr. Povilas Švarcas ir Vincas Juodvalkis.

Arūnas Tarabilda

Saukliai

Lietuvos išsilaisvinimo kelias

Ar jis įmanomas be Gorbačiovo pagalbos

Dr. Antanas Butkus

JAV vyriausybė, lyg sutartinai su Kremlium, pradėjo kalbėti išsilaisvinimo siekiančioms Pabaltijo tautoms, kad pakaita gerai, bet per greitai pakaita – pavojinga. Pradėjo mus bauginti: jeigu tironija sugrius be pastovių struktūrų sukūrimo, gali ateiti anarchija, pogromai ir net kraujo praliejimas. Tai gi, sako Amerikos valdžia, mes turime remti palaipsnių

pakaitą, o nekelti didelių bangų. Prezidento Bush vyriausybė net ir prasitarė, kad dabartinis didžiausias priešas yra nepastovumas.

Atrodo, kad tokio galvojimo išdavoje JAV valdžia sankcionavo net ir sovietų karinę intervenciją azerbaidžaniečių sukilime, kurį, sakoma, net patys sovietai išprovokavo, kad galėtų panaudoti karines pajėgas azer-

baidžaniečių nacionalistams pažaboti.

Kad komunistinės struktūros nesugriūtų, Gorbačiovas nenori leisti laisvos rinkos, privačios nuosavybės ir laisvo žmonių judėjimo. Gi demokratija, kuri tik koncentruojasi centro valdžioje, nėra ir negali būti tikra demokratija. Nežiūrint to tenka sutikti, kad be Gorbačiovo įvestų reformų Lietuva ir kitos Pabaltijo valstybės nebūtų taip toli pažengusios laisvėjimo keliu. Iš kitos pusės, jos už tą laisvėjimo kiek vieną mažą žingsnelį turima labai sunkiai kovoti!

Kadangi su Gorbačiovo ir jo reformų likimu stipriai (nors ne galutinai) yra susijęs mūsų tautos likimas, atidžiau pažiūrėkime ir paanalizuokim paskutinių kelių savaitžių įvykius, atkreipdami ypatingą dėmesį į Gorbačiovo politiką mūsų atžvilgiu.

AR GORBAČIOVAS TĖRA TIK ISTORINIS ASMUO?

Didžiausi vadai tikrumoje dažnai yra tik sumanūs pasekėjai. Jie istorijos kelio nekontroliuoja, o tik turi pakankamai išminties neatsitoti jos skerskelėje, rašo B.

(Nukelta į 7 psl.)

Sąjūdžio ištakų ieškant. - Komunistų vaidmuo Lietuvos atgimime.

Bėgamieji įvykiai kartais iškelia klausimus, kuriems atsakymo reikia ieškoti praeityje. Kad ir pačios perestroikos bei jos poveikio Lietuvoje reikalas.

Atrodo, kad apie dabartinę Lietuvos atgimimą mes Amerikoje daugiau žinome, negu visų rūšių Maskvos biurokratai, kurie tvarkosi, ir lietuvius tvarko, lyg nieko nebūtų atsitikę. Gorbačiovo pertvarka tuo unikali, kad jis bando ją praveisti pasinaudodamas tuo pačiu aparatu, kuriuo naudojosi ir Stalinas. Jam atrodo, kad atsakyti to aparato paslaugų jis dar negali. Todėl, pasitaisius progoms, jis dievažinausi esąs komunistas, nors nesunku įžiūrėti jo pastangas remtis daugiau valstybės kaip partijos aparatu. Taisyklės čia sunku išvesti, nes Gorbačiovas visą laiką stengiasi, ar yra priverstas, improvizuoti, išeidamas iš dienos reikalavimų.

Jei taip kalba pats valdovas, politiškai galvojant, reikia prie jo prisitaikyti. Išlaikyti Lietuvos komunistų partiją kaip įrankį susikalbėti su tuo valdovu. Mes jau minėjome ATGIMIMO redaktoriaus ir kompartijos politbiuro nario R. Ozolo pažiūras. Tokių pasisakymų padidėjo artinantis rinkimams, kad buvo keliamas klausimas ar galima pasitikėti buvusiais ir esančiais komunistais. Neseniai šiuo klausimu LIETUVOS RYT pasirodė prof. Broniaus Genzelio straipsnis "Keliai į Sąjūdį".

Stalino laikais autorius buvo dar vaikas, chruščiovmečiu baigė mokslus. Maskvoje tada veikė pabaltiečių studentų klubas Balticum. Oficialiai tai buvo saviveiklos organizacija, tačiau nariams daugiau rūpėjo politika. Vengrijos komunistų vadas Ingre Nagy, pasipriešinęs Maskvos valiai, buvo jų didvyris. Palyginus su Maskva, Lietuvoje nuotaika tada buvo slogi. Genzelis rašo:

Veikė pirmumo principas: kas pirma sudoros. Išgirdęs, kad į Maskvą plaukdavo skundai, A. Sniečkus užbėgdavo už akių — kol tie išsiaiškindavo, kaltininkai jau būdavo nubausti... „Atlydžio laikais“ susiformavo kiek kitokia Komunistų partijos narių teisinė padėtis. Jeigu Stalino laikais saugumui neturėjo reikšmės ar tu partijos narys, ar ne, tai už kriminalinius nusikaltimus prokuratura negalėjo be partijos komiteto sutikimo traukti partijos nario atsakomybėn. N. Chruščiovas įvedė naują nuostatą — KGB jau negalėjo be niekur nieko suminti komunisto (pirma turėjo pašalinti iš partijos, čia jau būta šokio tokio viešumo), tuo tarpu prokuratura

už kriminalinius nusikaltimus galėjo vesti bylą. Šiuo laikotarpiu partija pasipildė naujais žmonėmis. Partijos nariams buvo lengviau apsiginti nuo ideologinių kaltinimų. Tas akivaizdus buvo ir mūsų Universitete. Kalbininkai įstojo į partiją, literatai — ne. Dėl to 1958—1961 m. griaustinis aplenkė Universiteto kalbininkus. Tai supratęs, į partiją plūstelėjo nemažai naujų žmonių. Partija lietuvių.

Nuvertus N. Chruščiovą, į valdžią grįžta neostalinistai. Tačiau kol valdžia dar nebuvo sukaupia vienose rankose, demokratėjimo procesas nenutrūko. Lietuvoje atsirado naujų žurnalių, laikraščių. Prie „Zinijos“ įsikūrė diskusijų klubas (jam vadovavo akademikas P. Slavenas), kuriame nuo teorinių problemų svarstymo neretai buvo nuklystama ir pereinama prie einausios politikos klausimų aptarimo.

1968 m. papūtė šalti vėjai. Sustiprėjo cenzūra. Apribojamas inteligentijos priėmimas į partiją. Motyvai: Cekoslovakijos Komunistų partija „surevizionėjo“, nes ji suinteligentėjo. Vienus apima pesimizmas, kitus — noras ieškoti kitų veiklos formų. „Zinijos“ diskusijų klubas nutraukė savo veiklą. 1973 m. atnaujinta raganių medžioklė. Čia pasižymėjo CK skyriaus vedėjas J. Bielinis, M. Burokevičius, G. Zimanas.

Respublikos filosofai 1966 m. suorganizavo filosofinį žurnalą „Problemos“. Jame buvo spausdinamos ištraukos iš šiuolaikinių Vakarų Europos filosofų veikalų, rašyta Lietuvos istorijos klausimais. 1973 m. rugpjūčio mėn. „Komunisto“ straipsnyje leidinio redakcija apkaltinama buržuazinės ideologijos propagavimu. Red kolegija išvaikoma. Man ir J. Repšui buvo rengiamos partinės bylos, siekta sutrukdyti disertacijos gynimą. Ar A. Sniečkus inspiravo raganių medžioklę, ar ne — nežinau, bet tai buvo daroma jo vardu. Ir labai kritiškus pareiškimus mūsų atžvilgiu davė jo žmona M. Bordonaitė. Staigiai A. Sniečkaus mirtis pakeitė situaciją. Atėjo naujas pirmasis. Tuo metu buvęs LKP CK sekretorius ideologijai A. Barkauskas pasirūpino bylų numerinimu. Tai gi išbrido be didesnių nuostolių, tik gerokai apkančioti. Nusprendėme užsimti šviečiamąją veiklą. Susikūrė, dabartine terminologija tarlant, neformali grupė, kurios tikslas — rūpintis filosofinės literatūros leidyba. Ją sudarė: K. Rickevičiūtė (mirė 1984 m.), R. Ozolas, A. Rybelis, B. Kuzmickas, J. Minkevičius. Kūrėm perspektyvinius planus, ieškojom vertėjų, leidėjų. Mūsų supratimu, pasaulinės filosofijos pažinimas ugdo laisvą mąstymą. Sutarėm leisti „Filosofijos istorijos chrestomatiją“ (nuo seniausių laikų iki dabartinių). Išleidom 6 knygas ir dvi „Filosofinės politinės“ serijos (rinktinius raštus ir atskirus svarbiausius traktatus). Knygos susilaukė negirdėto populiarumo. Tiražai lietuvių kalba prilygo sąjunginiams — rusų kalba. Daug gelbėjo tuometiniai „Minties“ leidyklos vadovai (S. Baltrėnas, A. Beržinskas, J. Vaitkus). Jie rizikavo. Mirus A. Beržinskui, į jo vietą mūsų pasiūlymu buvo paskirtas buvęs mano aspirantas A. Rybelis.

Sąjūdžio dar nebuvo, bet sąjūdininkai jau brenė. Visur kūrėsi įvairios inteligentų grupės (kalbu apie tas, kurias žinau). Vienos plačiausios siela buvo I. Kostkevičiūtė. Ji subūrė gausų inteligentų būrį (V. Kubišius, V. Zaborskaitė, R. Vėbra, L. Noreika, J. Tornau, L. ir R. Brogas, R. Ozola, M. Lukšienė, I. Lukšaitė, M. ir G. Martinaičius, S. Mickevičius ir kt.). Rinkiasi įvairio-

mis progomis: į gimtadienius, praeityje žymaus žmogaus minėjimus. Saugumas neturėjo oficialaus preteksto įsikišti, nes buvo legaliai tartasi, kaip pasinaudoti spauda, kaip parengti knygas ar rašytojų raštus, kaip pasinaudoti oficialia institucija, kurios nariu esi. Klek vienas turėjo savo veiklos koncepciją.

Skačiau nelegalią spaudą, tačiau su ja kontaktų neieškojau. Buvau tikras, kad ji būtina, bet galvojau, kad tas pats žmogus legalioje ir nelegalioje spaudoje negali dalyvauti. Nelegalią spaudą skaito labai mažas žmonių būrys, kas kita viešąja. Būtina surasti, kaip joje pasakyti svarų žodį.

Viešojo spaudo drašino žmonės. Stengtasi rašyti įvairiems leidiniams. Jeigu panašūs autoriai susiburs viename leidinyje, jo redaktorius bus bematant pakeltas, o jei keliuose — kas kita. Be to, ir redaktorius — žmogus. Neretam buvo nepatogu nespausdinti, jei kiti spausdina.

Be stagnacijos metų nebūtų buvę mūsų laikų. Turime išvėgti principinį skirtumą tarp jų ir stalinizmo: stalinizmo epochoje saugumo organai lenktyniavo, kas daugiau sumedžios „liaudies priešų“. Brežnevizmo epochoje dominavo „profilaktinis darbas“. Klek vienas siekė įrodyti, kad jo valdose viskas gerai, nes kitaip gaudavo pylos.

Akivaizdžią akciją, pasak Genzelį, išprovokavo su manymas perstatyti Vilniaus senamiestį, pakeičiant jį iš originalaus Viduramžių į banališką Rusijos imperijos provincijos miestą. Atrodė, kad tai daroma ne Maskvos įsakymu, o vietos lietuvių biurokratų iniciatyva. Sutar-ta jai pasipriešinti, jei reiktų — ir viešom demonstracijom.

Universiteto Istorijos fakulteto kiemelyje pasirodė pirmas sienalaikraštis FOTO KALTINA. Prie jo plaukė

Iš kitos pusės

Sovietams Lietuvą okupavus, DP stovyklose nutarėm pasauliui atstovauti savo pavergtą tėvynę ir vadovauti jos išvadavimo akcijai. Dabar Lietuvai pačiai atgavus teisę kalbėti paaiškėjo, kad išeivijos užsimojimai ten neturėjo įtakos. Tiesa, neapsieita visai be įtakos iš užsienio, tačiau tai buvo ne kokia Krupavičiaus gražbylystė, bet Vengrijos I. Nagy ir 'Pragos Pavasario' pavyzdžiai (žiūr. Apžvalga).

To akivaizdoje vieno iš mūsų veiksmų primininkas pasiuntė sveikinimo telegramą Lietuvos komunistų partijai, o kitas, sprendžiant iš jo organo PASAULIO LIETUVIS, nutarė vadovauti Sąjūdžiui — kaip šioje vietoje jau rašėm, — kartu ruošti tolimesnės veiklos planus ir t.t. Spaudoje nemačiau jokios reakcijos į tai. Tėvynėje likę ir toliau pasitiki tik savo galvomis.

Išeivija, bent jos vardu kalbą, nutarė nepasiduoti. Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybos pirmininkas V. Bieliauskas įsakė pasiruošti ekonominėm sankcijom. Atskirų kraštų valdybos turėtų:

"2. Kreiptis į kitataučių humanitarines, religines bei visuomenines organizacijas, kurios rūpinasi badaujančiais bei šalančiais žmonėmis visame pasaulyje, išaiškinant joms Lietuvos padėtį ir prašant pasiruosti padėti sankcijų spaudžiamai lietuvių tautai."

Tuo tarpu PL redaktorius pralenkė savo pirmininką vedamajam tiesioginiam kreipdamasis į Gorbačiovą:

"... Jeigu ... ekonominiu spaudimu Lietuvos nepriklausomybę visgi bandytum uždusinti, patartumėm neperstengti. Vienerius kitus metilius išvargsim ir su pora bulvių per dieną, vis bus geriau negu Tavo Sibire, o laisvi ir nepriklausomi būdami, greitai atkursime. Esam darbdžiai, pajėgūs, sumanūs — Tau tai tikriausiai ne naujiena — pasigaminsim visko ir sau, ir užsienio rinkai ..."

Prileiskime, kad Gorbačiovas iš tikro savo dieną pradeda emigrantų spaudos apžvalga. Ką jis pamanytų apie PL kreipimąsi? Greičiausiai įsakytų surinkti daugiau žinių apie bulvėmis jam grąšinančius. KGB surinktomis žiniomis reikalas čia sukasi apie keliasdešimt lietuvių, gyvenančių Lemonto Pasaulio Lietuvių Centre. Bulvių jie iš tikro daugiau suvartoja negu vidutinis amerikietis.

minios vilniečių. Prorektorius B. Sudavičius neišdriso jo uždrausti. Mat leidėjų priešakyje buvo A. Puteikis, perėjęs Afganistano pragaro jaunuolis. Baugu jį buvo pajudinti.

(Kitame Nr.: Kai Terleckas iškėlė trispalvę — visi išsigando. Kaip Brazauskas pateko į pirmuosius sekretorius.)

KONSULARINIS PRIĖMIMAS BALZEKO MUZIEJUJE

Vasario 16 d. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje įvyko konsularinis priėmimas. Priėmimą organizavo Lietuvos generalinis garbės konsulas Vaclo Kleiza, padedamas organizacijų komiteto, kuriam vadovavo Birutė Jasaitienė. Nežiūrint blogo oro, kadangi dieną prieš tai baigėsi žiemos audra, kuri buvo sustabdžiusi judėjimą. Į Gintaro salę prisirinko gal pora šimtų svečių. Pagal M. Marcinkienę, kuri tvarkė svečių registraciją, beveik pusė buvo svetimtaučiai. Konsulų, atrodo, tik ketvertas tebuvo, bet atsižvelgiant į visas aplinkybes, tai yra užtenkamas skaičius. Kons. Vaclo Kleizos žodžiais, konsulariniuose priėmimuose daug svečių nesuvažiuoja. O Lietuva kol neturi nepriklausomybės, tai negali būti konsulų dėmesio centre. Kadangi konsulų paskirtis yra vizų išdavimas ir prekybinių ryšių

mezgimas bei palaikymas. Kol kas Lietuva tiesiogiai ryšių palaikyti dar negali. Taip pat ryšių negalima palaikyti ir su dabartine vyriausybe. Kadangi, faktinai ji dar nėra vyriausybė.

Gera, kad turime Balzeko muziejų, kuriame tikrai malonu dalyvauti ir taip pat svečius pakviesti. Muziejus priduoda iškilmingumo, o ir pati muziejiaus aplinka yra gera. Taip pat svetimtaučiams jį surasti nėra sunkumų, kadangi yra didelėje gatvėje. Be to, muziejus yra Chicagos lankytinų vietų sąrašė. Lietuvai patekus į dėmesio centrą, atrodo, tai atsiliopė ir šiam priėmimui, kadangi šiomet priėmimo buvo žymiai daugiau svetimtaučių. Pereitas priėmimas buvo rengtas universiteto patalpose, kadangi buvo manoma, kad universitetinės patalpos priduos daugiau orumo. Tačiau tai nepasitvirtino. Šis priėmi-

mas buvo žymiai jaukesnis. Kadangi šiaip ar taip, patalpos daugiau savos ir puošnės. Be to, vaišės nepalyginamai geresnės. "Catering service" negali prilygti mūsų šeiminkėms. Vaišės su talka organizavo Irena Kerelienė.

Pasikalbėjus su konsulu teko išgirsti, kad apie šį priėmimą iš anksto pranešė ir Vilnius. Tai irgi yra gerai, tegul ir Lietuvoje žino apie mūsų diplomatinę veiklą. Konsulariniuose priėmimuose nėra priimta, kad būtų kalbos ar meninė dalis. Pabendraujama prie vyno stiklo ir lengvų užkandų. Tad šios tradicijos ir buvo maždaug prisilaikyta. Tik su maža išimtimi, kadangi mūsų padėtis šiek tiek skirtinga. Lietuvai esant pusšimti metų okupuotai, daugelis apie ją mažai nežinojo. Tad trumpu žodžiu (angliškai) pakalbėjo Sigita Beržėnaitė-Balzekienė, kuri yra Kanados lietuvaite. Taip pat susirinkusiems buvo pristatyta Nijolė Sadūnaitė, kuri taip pat dalyvavo.

Bendrai paėmus, šis parengimas gal atėityje bus naudingas. Lietuvos reikalą reikia išnešti iš mūsų parapijinių ribų į platesnį pasaulį. Nežinome kuomet, kurie draugai bus reikalingi. Būtų gera, kad garsas plačiau pasklistų ir atėityje į mūsų renginius, ir "media" žmonės atsilankytų. Tik per kontaktus galime į viešumą išeiti. Kaip žinome, pradžia jau yra gera! J.Ž.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai grąži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Akis už akį, dantis už dantį...

Paskutiniu laiku, Tėvynėje kristalizuojantis laisvės pastangų rezultatams, paraleliai gausėja ir 'tikrosios informacijos duomenų' pasiūla, kuria remiantis prasidėtų skirstymas į tikrus ir netikrus patriotus, patikimus ir nepatikimus lietuvius. Laukas gana platus. Vertinimo kriterijumas – pagal duomenis pateikiančiųjų lygį ir patirtį – nė kiek nesiauresnis, dar besiplečiąs su kiekviena toliau tą perduodančiųjų interpretacija. Tendencija yra ypač stipri tam plėstis sąlygoms radikaliai keičiantis, ką ir mes patys esame išgyvenę, tam savo 'duoklę' atiduodą ar atidavę.

Bet aišku, situacijose – kur save buvo sunkoka matyti, – labai ryškiai matosi kiti. Ir visai nesunku 'pasipiktinti', kad Tautai tokiu svarbiu momentu laikas gaišinamas neesminiams dalykams, – dargi keliama klausimai, kuriems ir surasti atsakymai esamos padėties nė kiek nebepakeistų, neišlygintų skausmo, nei skriaudos. Anaipol, dabar tikrai silpninamos ribotos jėgos atveriant senus randus, stant naują užtvarą klaidų atitaisymui. Visa tai gali dar laukti!

Nebūtų teisinga ir tikslu

norėti, kad visos skriaudos ir neteisybės būtų besąlyginiai nubrauktos užmarštin, tačiau daug asmeniškų reikalų galėtų būti ir sprendžiami toje apimtyje. Yra reikalinga ir 'jaučio skūra', kad įvertinimai, pozityvi kritika būtų įmanoma. Ir kiekvieno mūsų pareiga būtų žinoti bei sekti tai kas vyksta, stengiantis užsitikrinti, kad visas darbas eina norima ir teisinga kryptimi. Informacija, atviras žodis ir faktų užfiksavimas būtinas yra. Įsipareigojimus ir veiksmus seka atskaitomybė. Pareigos ar titulai, nešą privilegijas ir atsakomybę, – nėra pasislėpimo, neliečiamybės skydai, kaip ir taikinyš nepagrįstiems ar tariamiems užmetimams. Reikalavimų normos tos pačios visiems.

Tačiau tai, ko jau nebegalima grąžinti ar pakeisti, turėtų tarnauti taip pat siekiu užtikrinimui, kad mūsų skaudi praeities patirtis nebegalėtų pasikartoti kitiems. Gilūs ir skaudūs okupacijos palikti randai ilgai bus jaučiami atsikuriančioje Tėvynėje, bet nuo mūsų pareis ar mes ryškinsime juos, vietoje koncentravę savo jėgas atverti visus galimus langus ir duris į laisvą rytojų, pavyzdžiu naujam gyvenimui ir

Mykolas jau caras...

(Atkelta iš 1 psl.)

bus žinomi tik po keletos savaitų, bet laukiama, kad daug partijos lokalinių bosų nebus perrinkti.

Reikia atsiminti, kad viso bus išrinkti 788,886 visokiausų tarybų atstovai. Pagal likusio pasaulio patyrimą ir jie ilgainiui turėtų pasiskirstyti į partijas, blokus ir pan. Kurį laiką tačiau tos tarybos bus panašios į dabartinį Liaudies Kongresą, su vienintėle, tačiau skylančia dabartine partija.

Gorbačiovas nuo jos ne daug priklausys. Sekantį kartą – jei jo susilauks, – jis bus renkamas tiesiogiai visos tautos, kaip JAV prezidentas. Tada kompartija jam nebus reikalinga. Istoriai – kiekviena valdžia ar valdovas bando suorganizuoti savo šalininkų organizaciją. Ar ji vadinsis kompartija – daugiau kaip abejotina.

Ar taip bus iš tikro? Kokie bus santykiai tarp naujų teisių igijusio Gorbačiovo ir Lietuvos? CIA direktorius William H. Webster aiškino Atstovų Rūmų Ginkluotųjų tarnybų komisijos posėdyje, kad pasikeitimai Sovietijoje jau yra taip toli išibėgę, kad tik Gorbačiovo pašalinimas galėtų juos sulaikyti. Jei Sovietijos ūkis ir vidaus tvarka toliau irtų, galimas perversmas, tačiau ir po jo Sovietija ilgesnį laiką nesudarytų pavojaus JAV-bėms.

Websterio nuomone, Gorbačioviui sunku laviruoti tarp jo reformų kritikų ir šalininkų. Jis turi pasirinkti vienus ar kitus.

Kaip praneša New York TIMES, tos komisijos posė-

apsisprendimo teisei.

Tebūnie jau dabar mūsų visos pajėgos skiriamos ne "akis už akį, dantis už dantį" sąskaitų išlyginimui, o tik principiniam skriaudos ir blogio naikinimui Tėvynėj Lietuvoje! (d)

dyje kovo 1 d., Websteris pareiškė, kad Lietuva, Estija ir Latvija turi gerą šansą per ateinančius kelis metus susitarti su Maskva dėl taikingo nepriklausomybės atgavimo.

Tuo tarpu Lietuvoje buvo užsimota praveisti papildomus rinkimus, numatytus kovo 10 d., jau pereitą sekmadienį, kovo 4 dieną. Tačiau kai kurios rinkiminės apylinkės atsisakė tai padaryti dėl pertrumpo laiko. Atrodo, kad norėta turėti pilna tautos atstovybę – Aukščiausiąją Tarybą dar prieš Gorbačioviui įgyjant daugiau teisių.

Washington Post praneša, kad Gorbačiovas po balsavimo (jisai pats dabar niekur nekandidavo), paklaustas apie Baltijos respublikų nepriklausomybės pageidavimus pareiškė, kad Sovietų Sąjungos sugriovimas būtų didesnė tragedija negu Kinijos kultūrinė revoliucija, kuri pareikalavusi milijonus gyvybių.

Gorbačiovas taip pat aiškino, kad jis supranta, jog kai kurie žmonės norėtų balsavimu nusikratyti partiečiais, kurių laikas praėjo.

Jis tačiau liksiąs partijos nariu ir atsiradus naujoms partijoms. "Kas liečia mane – esu su partija susijęs nuo 1952 metų. Man partija yra šventa."

Jis pareiškė viltį, kad komunistai bus 'plačiai atstovaujami', naujai išrinktose Tarybose.

Kitomis žiniomis, rinkimuose didesnę pasisekimą turėjo reformų šalininkai už senos linijos komunistus. Bent taip buvo Maskvoje ir Leningrade. Jie turėjo pasisekimą ir Ukrainoje, tačiau Gudijoje administracija padarė viską, kad tautiniai nusiteikę rinkimuose nelaimėtų. Boris Jelcinas surinko 75% balsų Sverdlovsko mieste. Manoma, kad jis gali būti išrinktas Rusijos respublikos prezidentu – Aukščiausios Tarybos pirmininku. Gerai pasirodo Demokratinės Rusijos kandidatai.

TRUCK DRIVERS, tractor trailer drivers needed to pedal LTL perishable freight in the N.E. incl. the New England states. Will be home wkends. Must have clear MVR, must be able to pass physical incl. drug test 7 have knowledge of LTL perishable freight. Paid by mileage & weight pay while pedalling & by the Hour when working local. Alterman Transport Lines, Windle Lee or Frank Van Horn, 609-386-8222 (9-10)

AUDRA
Travel
CORPORATION

KELIONĖS Į LIETUVĄ 1990

Išvykimo datos:

Gegužės 6 (Finnair)	Liepos 4 (Air France)
Gegužės 19 (Lufthansa)	Rugpjūčio 5 (Finnair)
Gegužės 30 (Air France)	Rugpjūčio 13 (AF ir LH)
Birželio 17 (Finnair)	Rugsėjo 7 (Air France)
Liepos 1 (Finnair)	Spalio 2 (Lufthansa)
Liepos 2 (Air France)	Gruodžio 21 (Finnair)
Liepos 3 (Lufthansa)	

Grįžimo datos – įvairios.

Kelionių trukmė grupėms – 10, 15, 20 ir 25 dienos.

Kelionės vykstantiems privačiai – pagal pageidavimą (norintiems užsakome viešbučius).

Kelionių kaina su privačiais kvietimais nuo **\$1034.00**
grupėms nuo **\$2100.00**

Visos kelionės užsakytos per Maskvą. Vyksta derybos dėl tiesioginių skridimų į Vilnių. Deryboms pavykus ir surinkus pakankamai keleivių, visi skridimai bus tiesiogiai į Lietuvą. Todėl keleivių skaičių turime žinoti iš anksto.

Kviečiame nedelsti ir užsakyti keliones kuo anksčiau.

Registraciją pradėdame 1990 m. sausio 2 d.

Smulkesnių žinių teiraukitės

tel. (416) 769-2500, TELEX 06-967812, FAX (416) 763-6279

2100 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6S 1M7

Registracijos numeriai 2559030 ir 2475066

VILNIUS – MIESTO PLANAS

Naujai išleistas, spalvotas Vilniaus žemėlapis. Pritaikytas turistams, su pilnu gatvių indeksu. Clevelande gaunama Dievo Motinos parapijos knygyne. Galima užsisakyti per leidyklą.

Sulankstytas \$10.00 su persiuntimu.

Plakato forma (24"x32") \$12.00 su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

SAKALAS

P.O. Box 29223

Chicago, IL. 60629

1920 m. vasario 16 dienos šventė Alytuje.

Reportažas iš Washingtono

Amerikos Valstybės Sekretorius atsiprašė... *Almis Drulia*

Lietuvos vardas, ypač su ten vykusiais parlamento rinkimais, vėl skambėjo masinės informacijos kanalais. Tuo pačiu dėmesio centran iškilo ir Lietuvos pasiuntinybė Washingtone, tas "Washington Post" dienraštį paskelbto straipsnio žodžiais, priešakinis postas 16 gatvėje, kuris tokiu tapo 1940 m. birželio mėn. Lietuvą aneksavus Sovietų Sąjungai. Per 49 metus šis "priešakinis postas" daugiau ar mažiau nors okupacijos ir nepripažįstančios Amerikos vyriausybės ir užsienio diplomatų, o ypač spaudos buvo ignoruojamas, retais atvejais iš jo net ir pasityčiojama. Tačiau šiais metais, Pabaltijui iškilus į spaudos, TV ir radijo pagrindines antraštes, į Lietu-

vos pasiuntinybę Washingtono ir nuotrauką, kurioje Lietu-

ne minint nepriklausomybės šventę buvo atkreiptas nepaprastas dėmesys ne tik mažųjų, bet ir pačių didžiųjų. Nežinau, kiek kvietimų aukšto rango amerikiečiams pareigūnams ir užsienio diplomatams į vasario 16 vakare pasiuntinybėje rengtą priėmimą pasiuntė Lietuvos atstovas Washingtono St. Lozoraitis su žmona Daniele. Tačiau tie, kurie priėmimo asmeniškai dalyvavom, matė, kad svečių buvo nepaprastai daug. Ir orusis liberalų dienraštis "Washington Post", anksčiau trijuose Lietuvos pasiuntinytokes priėmimus nerasdavo bės antrojo aukšto kambareikalo nei eilute paminėti, riuose 16 gatvėje – dviejuose paskelbė, jog tą vakarą Lietuvos pasiuntinybėje dalyvavo 300 svečių. Įdė-

stalas su užkandžiais, o kam-

jo ir nuotrauką, kurioje Lietuvos atstovas St. Lozoraitis kalbasi su Latvijos atstovu A. Dinbergs ir Estijos E. Jaaksonu. Tas pats dienraštis kartu paskelbė mums mirtingiesiems nežinomą žinią, kad gavęs kvietimą priėmimo dalyvauti valstybės sekretorius J.A. Baker's šį kartu apgailestavo, kad į priėmimą negalės atvykti. Todėl dienraštis pažymėjo, jog anksčiau valstybės sekretoriai "į tokį kvietimą net neatsakydavo..."

Vasario 16 vakarą visuose "Washington Post", anksčiau trijuose Lietuvos pasiuntinytokes priėmimus nerasdavo bės antrojo aukšto kambareikalo nei eilute paminėti, riuose 16 gatvėje – dviejuose paskelbė, jog tą vakarą Lietuvos pasiuntinybėje dalyvavo 300 svečių. Įdė-

Lietuvos atstovas Stasys Lozoraitis (dešinėje) ir Petras Cidzikas Lietuvos pasiuntinybėje Washingtono.

puose barai ("Washington Post" reporteris D. Radcliffe straipsnyje parašė, kad pirmą kartą Lietuvos pasiuntinybėje buvo servuojama ne tik amerikietiška, bet ir lenkiška vodka) svečiai tiesiog knibždėdė knibždėjo. Buvęs pasiuntinybės pareigūnas C. Surdokas čia rašančiam tyliai į ausį pasakė, kad tiek žmonių dar niekad nėra buvę ir kad patys rūmai krūvio gali nebeatlaikyti...

Pačiam saliono kamputyje matėsi su kitais besišnekučiuojantis Vatikano pranciškus Washingtono arkivyskupas Pio Laghi, netoliese teko pastebėti ir JAV nusiginklavimo šefą ambasadorių Edwardą Rowney. Pirmame aukšte, tik atvykęs į pasiuntinybę, susiduriau su Skirma Kondratienė ir jos vyras dr. Ramūnas Kondratas. Už poros dienų "Washington Post" jau rašė, kad svečių tarpe JAV administracijos aukščiausio rango pareigūnė ir buvo lietuvaitė S. Kondratienė, miestų planavimo (HUD) ministro J. Kemp'o pavaduotoja arba, pagal lietuvišką terminologiją – viceministrė. Skirma man pasakojo, kad anksčiau tą dieną Lietuvos nepriklausomybės šventė buvo paminėta jos ministerijoje, dalyvaudant pačiam ministrui J. Kemp'ui ir apie 30 aukštesnio rango ministerijos pareigūnų.

O štai beveik tarpduryje, prieš patenkant į valgomąjį, pamatau dienraščio "Cleveland Plain Dealer" Washingtono biuro šefą T. Brazaitį ir jo žmoną žurnalistę Eleanor Cliff, dažnai matomą per TV McLaughlin grupės savaitinėse programose. Toliau dienraščio "Washington Post" vienas iš redaktorių S. Rosenfeld, žurnalų Newsweek, National Geographic ir kitų atstovai, Associated Press žinių agentūros Maskvos biuro šefas B. Brumley, taip pat suomių televizijos bei japonų spaudos atstovai, ir daug kitų. Kuone trečdalis pasaulio čia šį vakarą atstovaujama. Vien iš JAV

valstybės departamento suskaičiuoju apie 15 įvairaus rango pareigūnų.

Jei prieš kelerius metus į Lietuvos pasiuntinybės rūmus galėdavai nusivesti svečių iš Lietuvos tik jį užtikrinus, kad apie tai ir šuo nesulos, tai šiemet iš viso, pasak pasiuntinybės įstaigos reikalų vedėjos M. Samatienės, tokių svečių buvo apie 40. Jų tarpe keliais atvejais bado streiką Vilniuje skelbęs žmogus teisių gynėjas Petras Cidzikas, į katalikų universitetą Washingtono stažuotis atvykęs prof. Vaitkūnas ir kiti. Taip pat dalyvavo 17 Vilniaus S. Nerio vardo vidurinės mokyklos moksleivių grupė, lydimi mokytojų J. Bieliauskienės ir D. Petrauskienės.

Tame didžiuliame būryje smagu buvo su kai kuriais vasingtoniškiais – su viceministru S. Kondratienė, buv. Baltųjų rūmų pareigūnais L. Kojeliu bei R. Bureikaite, su valstybės departamente dirbančiu A. Pemku bei kitais supažindinti ir viešnią iš Clevelando–lietuvių skaučių seserijos vyriausią skautininkę S. Gedgaudienę, dalyvavusią priėmimo Lietuvos pasiuntinybėje, kuris savo apimti ir garsu šiemet buvo tikrai istorinis.

MACHINE OPERATOR PRODUCTION SUPERVISOR ASST. SUPERVISOR

Opening on all shifts. Plan to go to 4 shift 31/2 day week. Minimum of 2 yrs. experience in production supervision. Extrusion experience required. Good starting salary. Competitive benefits. Apply North American Film, 2nd & Depot St., Bridgeport, PA 19405. (9-11)

OPPORTUNITY FOR MACHINE OPERATORS

to set up & work blue prints & close tolerances. to work & live in a congenial community. 1 st & 2 nd SHIFT. New American-Japanese joint venture fastener company located in rural N.E. Indiana, is looking for experienced set up/operator for national bolt maker, header, and/or cold nut former. Send resume and salary history to:

Key Fasteners Corp.,
525 Key Way, Berne, IN 46711.
(9-12)

1990 METŲ LIETUVIŲ TAUTINIŲ DAINŲ ir ŠOKIŲ FESTIVALIUI LIEPOS 5-8 DIENOMIS

BALTIC TOURS
siūlo septynias išskirtinas 7, 10 ir 13 dienų
keliones į Lietuvą!

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA
15 dienų kelionė, iš jų 7 dienos Lietuvoje:
7 naktys Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade ir 2 Helsinkyje.
Finnair linija, viešbutis "Lietuva".

Kelionė #629 birželio 29 - liepos 13,
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA
18 dienų kelionė, 13 dienų Lietuvoje: 14 naktų Vilniuje, 2 Vakarų
Berlyne. KLM linija ir Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš
Berlyno.

Kelionė #702L liepos 2-19, "Lietuvos" viešbutis.
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,369.00 iš Chicagos

Kelionė #702T liepos 2-19, "Turistų" viešbutis.
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko.
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA
13 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje (11 naktų Vilniuje). Pan
American linija, "Lietuvos" viešbutis.

Kelionė #703A liepos 3-15
\$2,049.00 iš Bostono ir New Yorko
\$2,249.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA
14 dienų kelionė, 10 dienų Lietuvoje: 11 naktų Vilniuje, 1
Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #703B liepos 3-16, "Turistų" viešbutis.
\$1,949.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

Kelionė #703C liepos 3-16, "Trinapolis" - žaliame ir ramioje
Vilniaus "Žirmūnų" priemiestyje keturių aukštų viešbutis su
restoranu ir baru. Tinkamas pavieniams arba grupėms.

\$1,749.00 iš Bostono ir New Yorko
\$1,949.00 iš Chicagos.

Kelionė #703D liepos 3-16, "Composers"
apartamentai, netoli Vingio parko, norintiems privatumo. Yra
tikslai 14-kai asmenų. Duodama kaina padengia tiksliai apartamentų
nuomą. Kelionės, maistas, apžiūrėjimai ir Festivalio programos yra
asmeninis rūpestis.

\$1,649.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,849.00 iš Chicagos.

1990 METŲ PAPILDOMOS KELIONĖS Į LIETUVĄ

SV. VELYKOS LIETUVOJE – 12 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #405 balandžio 5-16:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 12 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir
Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507B gegužės 7-18:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,769.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 19 dienų kelionė.
15 naktys Vilniuje, 2 naktys Vakarų Berlyne. KLM linija ir
Aeroflot tiesioginis skrydis į Vilnių iš Berlyno.

Kelionė #507A gegužės 7-25:
\$2,079.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,149.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #510 gegužės 10-23:
\$2,109.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,309.00 iš Chicagos.

LIETUVA, RUSIJA ir SUOMIJA – 15 dienų kelionė.
2 naktys Maskvoje, 7 naktys Vilniuje, 2 naktys Leningrade, 2
naktys Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #515 gegužės 15-27:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

Kelionė #813 rugpičio 13-27:
\$2,459.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,659.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir VOKIETIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Hamburgėje. Lufthansa linija

Kelionė #522 gegužės 22 - birželio 5:
\$2,299.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,499.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 11 dienų kelionė.
7 naktys Vilniuje, 2 naktys Prahoje. CSA linija.

Kelionė #608 – birželio 8-18:
\$2,099.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,299.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ŠVEICARIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Zūricėje. Swissair linija.

Kelionė #614 – birželio 14-28:
\$2,269.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,469.00 iš Chicagos.

LIETUVA, SUOMIJA ir ESTIJA – 15 dienų kelionė.
10 naktų Vilniuje, 1 naktis Taline, 2 naktys Helsinkyje Finnair
linija.

Kelionė #801 – rugpičio 1-15 :
\$2,389.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,589.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir AUSTRIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Vienoje.
Austrian Airlines linija.

Kelionė #808 rugpičio 8-22:
\$2,399.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,599.00 iš Chicagos.

LIETUVA – 10 dienų kelionė.
8 naktys Vilniuje. Finnair linija.

Kelionė #943 rugsėjo 13-22:
\$1,809.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,009.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir SUOMIJA – 14 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje. Finnair linija.

Kelionė #913 rugsėjo 13-26:
\$2,209.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,409.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 15 dienų kelionė.
11 naktų Vilniuje, 2 naktys Prahoje. CSA linija.

Kelionė #105 spalio 1-15:
\$2,159.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$2,359.00 iš Chicagos.

LIETUVA ir ČEKOSLOVAKIJA – 12 dienų kelionė.
9 naktys Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #106 lapkričio 5-16:
\$1,699.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,899.00 iš Chicagos.

SV. KALĖDOS ir NAUJIEJI METAI LIETUVOJE
15 dienų kelionė. 12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #1225 gruodžio 21-sausio 4, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

NAUJIEJI METAI LIETUVOJE – 15 dienų kelionė.
12 naktų Vilniuje, 1 naktis Prahoje. CSA linija.

Kelionė #1280 gruodžio 29 - sausio 11, 1991:
\$1,799.00 iš Bostono ir New Yorko,
\$1,999.00 iš Chicagos.

Visų kelionių, išskyrus #703D, kainose įskaitoma bilietis į
Festivalio programas, trys pamaitinimai kasdieną, pusryčiai,
pietus ir miesto apžiūrėjimą West Berlyne ir Helsinkyje, perve-
žimą ir asmeninį BALTIC TOURS palydovo patarnavimą visoje
kelionėje.

Smulkesnės informacijos ir brošiūrai, kreipkitės į
BALTIC TOURS • 77 Oak St., Suite 4 • Newton, MA 02164
Tel. 617/965-8080 • Fax 617-332-7781

KŪRYBA IR MOKSLAS

Pokalbis su laureatu Jurgiu Janušaičiu

Ilgas, bet mielas spaudos darbo kelias

Šių metų Žurnalisto premiją vertinimo komisija paskyrė ilgamečiam, aktyviam spaudos bendradarbiui žurnalistui JURGIUI JANUŠAIČIUI. Ta proga užkalbinome ir patį kalbininką.

– Sakykite, gerb. Laureate, kaip sutikote šią žinią?

– Kiekvieną malonią žinią žmogus sutinka su džiaugsmu. Ir aš ją sutikau maloniai nustebintas, nes juk Vertinimo komisija, be abejo, turėjo daug ir gerų, premijos vertų kandidatų. Už šį išskyrimą iš kitų Kolegų tarpo, nuoširdžiai dėkoju Vertinimo komisijai ir tiems Kolegoms bei skaitytojams, kurie mano kandidatūrą pasiūlė komisijai.

– Kas paskatino ir kada pasukote spaudos darbo keliu?

– Tai buvo labai seniai gal daugiau kai prieš šešiasdešimt metų. Dar gimnazijos suole būdamas labai domėjausi spauda. Daug skaičiau. Mieste vyko įvairūs įvykiai, įdomūs gyvenimai. Labai mėgau savo gerb. kapelioną

kun. Nikodemą Švogžlį milžiną didelį patriotą, Vilniaus krašto sūnų, rašytoją ir nuostabų pamokslininką. Jis dažnai mane ragino: rašyk korespondencijas į laikraščius. Pabandžiau. Lietuvos Aido redaktorius net atsiuntė laiškutį, pagirdamas ir dar atėjo "honoraras" keli litai. Na, o Mūsų Vilniaus redaktorius Vincas Uždavinys už mano rašinį paskyrė net "premiją", gražią knygą apie Vilnių ir dėkingu laiškučiu ragino: Jurgi, rašyk, rašyk, rašyk ir išrašysi daug ką gero.... Sakyčiau, šių žmonių paskata ir lėmė, kad niekada daugiau su plunksna nebesisukariau. Žinoma, jeigu būtų mano "raštus" sukritikavę, neabejoju, niekada nebūčiau tapęs žurnalistu.

– Kuriuose laikraščiuose rašėte?

– Nepriklausomoje Lietuvoje, Lietuvos Aido, Vakaruose, Lietuvos Keleivijoje ir kituose to meto dienraščiuose ar leidiniuose. Tremtyje–Mūsų Kelyje, Žiburiuose, Mintyje ir Tėviškės Garse. JAV: Daugiausia Drauge, Dirvoje, Pasaulio Lietuvoje, Tėviškės Žiburiuose, Laisvoje Lietuvoje, Darbininke, Mūsų Pastogėje, Australijoje.

– Skaitytojai Jus pažįsta kaip švelnios plunksnos bendradarbį?

– Gyvenime yra nepaprastai daug pykčio, nesantaikos ne tik pavienių žmonių tarpe, bet ir nesutarimų organizacijose. Tad apie tai kalbėti spaudoje ir dar daugiau skaudinti nuotaikas ar verta? Tad aš visą gyvenimą jį ieškau žmonių, organizacijų tarpe tik gėrio. Juk be atlyginimo, aukodami sveikatą, laiką mūsų visuomenininkai, kultūrininkai, kūrėjai veža nepaprastai sunkų vežimą. Jų darbo kelyje, be abejo, pasitaiko ir klaidų, tačiau ne iš blogos valios. Ar už tai juos reikia plakti piktą, skaudžiu botagu, nors tai pats lengviausias būdas. Ne! Aš jį ieškau dėkingo žodžio jiems, jų darbus vertinu tik gerąja prasme ir tai tebūnie visiems bet kokių kilnų darbų dirbančioms mažytis atlyginimas. O kritinį žodį juk galima pasakyti ir neįskaudinant dirbančiųjų.

– Kaip vertinate mūsų išeivijos spaudą?

– Atleiskite, nesu teisėjas. Apie mūsų spaudos gerumą pasako patys skaitytojai. Spaudos turime daug. Mano galva, ji dar pakankamai gera.

Jeigu gausi spauda susilaukia skaitytojų paramos, ją prenumeruoja, skaito, tai reiškia, kad ji savaime dar gera. Ne visi laikraščiai gali verstis gerai. Yra sunkumų. Laikraščio vertė priklauso nuo redaktorių sumanumo, bendradarbių gausumo ir nuo medžiagos aktualumo. Sakome, kokie esame mes, tokia yra ir spauda. Joje juk atspindi ir mūsų visokeriopas gyvenimas. O sava spauda ir yra mūsų gyvoji dvasinė duona, kuria mintame kovodami dėl savo tėvynės laisvės bei tautinio išlikimo svetimos jūrose.

– Kas Jus gyvenime džiugino?

– Kiekvieno tėvynainio geri darbai, tiek tėvynėje, tiek išeivijoje. Visą gyvenimą stebėdamas aplinką, žmones, visokeriopas veiklas tarytum drauge gyvenau ir apie tai visą savo gyvenimą, rašydamas, kalbėjau. O kai sėdau prie rašos, pamišau savo rūpesčius, bėdas, nesėkmes, ir pradėdau gyventi ta aplinka, kurioje vyksta įvykiai, gyvena, dirbą mieli, darbštūs žmonės. Tai mano spaudos darbo kelias ilgas, bet labai mielas. O darbas Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdyboje buvo pats mieliausias ir tai buvo mano veiklos patys gražiausi

Žurnalisto premijos laureatas Jurgis Janušaitis.

metai.

– Ir žvilgsnis, mielas Laureate, į Jūsų ateitį?

– Ilgo gyvenimo našta spaudžia pečius. Planuoti ateitį – nebėra laiko. Gyvenimo žvakė sparčiai dega. Bet iš ilgo spaudos kelio nemanau dar trauktis. Kiek sąlygos, sveikata leis, eisiu su kitais Kolegomis bendru keliu. Daug išsčiau rūpesčių, gražių darbų apie tėvynainius, Lietuvių Bendruomenės, patriotinių organizacijų veiklą, apie tėvynės šviesėjančią ateitį. Liečiau įvykius ir mielus žmones. Jiems radau dėkingą žodį, pasakos žiburėlį. Tad ir ateities dienose, visada prisimindamas mano darbų tokį gražų įvertinimą, bandysiu judėti gražiu spaudos darbo keliu.

Dėkojame, Jums, Laureate, už atvirą žodį ir mintį.
(d)

Refleksijos iš Kalifornijos

Mainos rūbai margo svieto...

Taip greitai "mainos tie rūbai", kad nespėjai užrašyti. Ir sunku atsiminti, kai nebūna programų, ypač teatrinio pastatymo (A. Škėmos "Pabudimo", suvaidinto vilniečių).

Praeitų metų rudenį losangeliečius maloniai nuteikė Nijolės Stončiūtės–Kuolienės meno darbų paroda, suruošta ateitininkų. Gal dauguma jau ir užmiršom, kokiais paveiklais tada gėrėjomės, bet tikrai gėrėjomės... Grafika, išradin-ga technika, tai žinoma bendrybės. Bet iš tos parodos sužinojom, kad turime Kalifornijoje dar vieną gabiją ir darbščią dailininkę.

Gruodžio pradžioj Literatūros vakaro programoje buvo tikra naujiena: jaunas poetas iš Vilniaus, dabar studijuojąs Chicagoje. Tai Julius Keleras, rengėjų (LFB pirm. Birutė Varnienė) tinkamai priimtas ir

pagerbtas. Deja, publika nebuvo gausi, ar gi nedomino? Juk tai jaunas talentas, lyg daigas prasiveržias ilgai prislopintoje kūrybinėje atmosferoje mūsų tėvynėj.

Irgi iš Lietuvos. Šių metų pradžioj gabiųjų Tarabildų šeimos (Domicelės ir jos vaikų) dailės darbų paroda: grafika, spalvota grafika... Ruošė Lietuvių Žurnalistų sąjungos vald. pirm. Rūta Kleva Vildžiūnienė. Kaip N. Kuolienės, taip ir Tarabildų kūryba susilaukė žiūrovų atliepio: nemažai darbų parduota. O juk menas – visiems dovana: kiek pasigėrėta!

Šių metų sausio mėnesį įvyko labai sėkmingas Vaclovo Daunoro, Roberto Bekionio ir Algirdo Grašio dainos, piano muzikos ir literatūrinio žodžio interpretacijos koncertas–rečitalis. Šie iškilūs talen-

tai iš tėvynės buvo gražiai sutikti: salė pripildė, ovacijos...

V. Daunoro dainavimo klausytis buvo vienas malonumas. Robertas Bekionis–pianistas virtuozas jį galėtų su pasididžiavimu išleisti į bet kokią pasaulio sceną. Algirdas Grašys, Rytų aukštaičių tarme, žavingas deklamuotojas ir komikas, artimas visų dūšiai (kad ir kiek pabraukė prieš plauką suvalkiečiams ir žemaičiams).

Ir štai Los Angeles Dramos sambūris, atsilygindamas už jų šiltą priėmimą Lietuvoje, pasikvietė Vilniaus Akademinio teatro (direktorius Treinys) aktorius, parodyti Antano Škėmos veikalą "Pabudimas". Vaidino aktoriai: J. Kisielius, S. Siparis, A. Janušauskaitė, A. Večerskis. Režisierius–J. Vaitkus. Nebuvo programų (kažkur nuskraidino aeroflot'as), tai sunku spektaklio metrike orientuotis... L.A. Dramos sambūrio vadovai Ema ir Vincas Dovydaičiai, ir režisierius Petras Maželis buvo šeiminkais, gražiai svečius globojo ir juos tinkamai pagerbė. Sausio 11–12, dienomis įvyko du "Pabudimo" spektakliai, salė abu kartus prisipildė.

Škėma egzistencializmo atstovas, gilių idėjų, su moralizmo gaida, sunkus, dramatiškas, niūrus rašytojas, bet jo kūriniuose daug tiesos realios ir meninės. Kaip minėjau, menas–skonio dalykas: vieniems tas pats dalykas patinka, kitus–erzina. A. Škėma daugiau pažįstamas išeivijai, bet dabar labai populiarus Lietuvoje.

Svečių teatralų vaidyba niekas neapsivylė, tik mūsų parapijinė scena neleido jiems pasijusti laisvai. O jie, vis tiek, parodė mums ir charakterius, ir (be dekoracijų) A. Škėmos sukurtą kalėjimo išorinę ir psichologinę tikrovę. Gal geriausiai buvo suvaidintas Prano, išdaviko ir NKVD tardytojo charakteris (akt. J.

(Nukelta į 6 psl.)

NAUJOS KNYGOS

* ALEKSANDRAS MERKELIS, DIDYSIS VARPININKAS VINCAS KUDIRKA. Jo asmuo ir gyvento laikotarpio paveikslas. Redaktorius Vytautas P. Mikūnas. Kalbą taisė ir korektūras skaitė Halina Plaušinitienė, Bendradarbis Jonas Balskus. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje. 416 psl. kietais viršeliais. Išleido Akademinio Skautų Sąjūdžio Vydūno Jaunimo Fondas Chicagoje. Kaina 15 dol.

* LIUDAS DOVYDĖNAS. SUGRĮŽIMAS. Nove-lės parašytos svetur. 280 psl. kietais viršeliais. Rinkinį sudarė Vytautas Kazakevičius. Išleido Vagos leidykla Vilniuje.

* Į LAISVĘ. Rezistencinės minties ir politikos žurnalas. Nr. 107 (144) 1989–1990. Leidžia lietuvių Fronto Bičiuliai. Red. Juozas Baužys. Adm. Jonas Prakopas, 14 Thelma Dr., Bakersfield, Ca. 93305.

Šiame nr. rašo Edita Nazaraite, Bronius Nainys, Vytautas Volertas, Paulius Jurkus, Adolfas Damušis ir kt. Numero kaina 3.50 dol.

JAV kongresmenams durys į Lietuvą pagaliau atrakintos...

Keturi Jungtinių Amerikos Valstijų kongresmenai į JAV išvyko iš Washingtono sugrįžę iš trumpo viešnagės Lietuvoje antradienį, vasario 27 d.

Lietuvių Bendruomenės krašto valdybos bei vietinės Washingtono apylinkės iniciatyva, sugrįžtančius parlamentarų Washington Dufles aerouoste sutiko maždaug 15 sostinėje gyvenančių lietuvių. Kaip žinia, Lietuvių Bendruomenė buvo ta, kuri prieš kelius mėnesius pradėjo raginti JAV Kongreso narius nuvykti Lietuvon tuomet kai vyks rinkimai į Lietuvos Aukščiausiąją Tarybą.

Sovietų valdžia atsisakė Lietuvon įsileisti Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio kviečiamus kongresmenus Richard Durbin, John Miller, Bill Sarpalius ir Christopher Cox prieš rinkimus, nors Sąjūdžio pakviestiems Kanados bei Austrijos parlamentarams nebuvo draudžiama stebėti tuos rinkimus. Kongresmenai iš JAV sostinės išvyko į Berlyną vasario 20 d. dar negavę vizų, bet tikėdamiesi juos išrūpinti Europoje. Kai paaiškėjo, jog sovietai jiems neleis stebėti rinkimų, kongresmenai vis dėlto pasiryžo nepasiduoti ir reikalavo, kad jiems būtų leista kad ir trumpam Lietuvon nuvykti rinkimams pasibaugus.

Lietuvių Informacijos Centras dabar atskirai kalbėjosi su trim kongresmenais ir prašė,

kad jie pasidalintų kelionės išpuoliais. Visi trys kongresmenai – Sarpalius, Durbin ir Miller – pozityviai įvertino kelionę į Lietuvą bei Lietuvos žygius atgauti nepriklausomybę.

Kongresmenas Durbin sakė, kad jų delegacija į Vilnių iš Maskvos atvyko sekmdienį, vasario 25 d., maždaug 23 val. ir turėjo Maskvon sugrįžti sekančią dieną 19:30 val. Kongresmenai buvo labai nuoširdžiai priimti. Anot Durbino "lietuviai buvo labai laimingi, kad mes atvykome." Kongresmenas John Miller pasakojo, kad juos aerouoste sutiko Sąjūdžio pirmininkas Vytautas Lansbergis bei kiti sąjūdiečiai. Tardamas sveikinimo žodį, pastarasis sakė, kad kongresmenai norėjo, kad kongresmenai norėjo Lietuvon atvykti ir Lietuvos žmonės norėjo juos priimti. Deja, durys į Lietuvą buvo užrakintos ir kas nors buvo pavogęs raktus. Sąjūdžio pirmininkas prižadėjo, kad kitą kartą patys lietuviai turės tuos raktus ir kongresmenams durys į Lietuvą bus atdaros.

Iš aerouosto kongresmenai buvo nuvežti į priėmimą, sudaryta progą trumpai susipažinti su Vilniumi. Kongresmenai aplankė Gedimino pilį, Vilniaus Katedrą, Šv. Kazimiero bažnyčią.

Kadangi jų viešnagė buvo tokia trumpa, jie jau 6:30 val. kėlėsi. Iš pat ryto jiems buvo sudaryta progą trumpai susipažinti su Vilniumi. Kongresmenai aplankė Gedimino pilį, Vilniaus Katedrą, Šv. Kazimiero bažnyčią.

9:00 val. įvyko pirmas posėdis su Lietuvos Tautinio Olimpino Komiteto atstovais. Buvo tartasi dėl lietuvių dalyvavimo "Geros valios" žaidynėse Seattle mieste bei ateinančiose Olimpiniuose žaidynėse. Anot kongresmeno Millerio, JAV parlamentariai pareiškė paramą lietuvių pastangoms išsikvoti pripažinimą iš Tarptautinio Olimpino Komiteto.

Sekantis posėdis buvo su Sąjūdžio vadais. Pasidalintos mintys apie naujos Lietuvos Konstitucijos ruošimą. Kongresmenas Cox buvo atsivežęs 1,000 Amerikos Konstitucijos egzempliorių, išverstų į lietuvių kalbą. Kongresmenas Miller sakė, kad lietuviai išreiškė susirūpinimą, jog gali būti pavojinga duota per daug galios Lietuvos prezidentui ir numato vietoj vieno prezidento įkurti vykdomosios valdžios tarybą.

Maždaug 10:30 kongresmenų grupė su maždaug tuzi-

nu palydovų išvyko į Kauną autobusu, kur jie beveik valandą praleido su kardinolu Vincentu Sladkevičium. Pokalbis su juo vyko anglų kalba. Kongresmenas Durbin stebėjosi kaip pozityviai ir su kokia viltimi kardinolas žiūrėjo į ateitį, turint omenyje kiek metų jis praleido tremtyje. Kongresmenas Durbin pareiškė, jog jam buvo džiugu sužinoti apie naujas laisves, kuriomis Katalikų Bažnyčia dabar gali naudotis.

Kongresmenas Miller, kuris yra Lietuvos Katalikų Religinės Laisvės grupės JAV Atstovų Rūmuose kopirmininkas, patvirtino, kad kardinolas labai teigiamai įvertino Lietuvos tikinčiųjų padėtį. Iš pokalbio su kardinolu, Miller susidarė įspūdis, jog Lietuvoje šiuo metu yra visiška religinė laisvė.

Po pasimatymo su kardinolu, kongresmenai pietavo su Sąjūdžio vadais. Visą laiką – net ir autobusu iš Vilniaus į Kauną ir atgal – vyko pasitarimai su Sąjūdžio vadais įvairiais klausimais, įskaitant ekonomiką, ekologiją bei tautines mažumas.

Sugrįžus į Vilnių, kongresmenų laukė spaudos konferencija su keliasdešimt žurnalistų, dauguma europiečiai. Pasak Millerio, kongresmenai spaudai pabrėžė, kad remia, JAV nepripažinimo politiką bei demokratinę Lietuvos ateities sprendimą ir prižadėjo su kitais Kongreso nariais bei Prezidento Busho administracijos atstovais dalintis savo išpuoliais apie Lietuvą.

Po spaudos konferencijos, jau buvo laikas grįžti Maskvon. Nuvykus Maskvon kongresmenų dialogas su lietuviiais tęsėsi. Tenai jie dar 23:30 susitiko 90 minučių pokalbiui su Vytautu Lansbergiu bei Antanu Buraču tartis dėl politinės paramos, kurią JAV Kongresas gali suteikti Lietuvai pastarajai paskelbus nepriklausomybės atstatymą. Tartasi ir apie svarbą išeivijos lietuviams Amerikoje suteikti jėgas, kad būtų daromas atitinkamas spaudimas JAV valdžiai šiuo klausimu.

Pasak kongresmeno Sarpaliaus, JAV parlamentariai nesusitiko su Lietuvos Komunistų partijos vadais.

Kongresmenai Sarpalius ir Durbin yra lietuvių kilmės. Durbin, kuris anksčiau buvęs Lietuvoje, apgailestavo, kad neliko laiko aplankyti motinos gimtinę Jurbarkę. Sarpalius, kuris pirmą kartą lankė Lietuvą, teigė, kad nuvykimas į

protėvių žemę jį labai jaudino – jo prosenelis atvyko Lietuvon ieškodamas laisvės, o jis sugrįžo į prosenelio kraštą stebėti kaip žmonės tenai siekia tos pačios laisvės. Sarpaliaus Lietuvoje laukė dvi staigmenos. Pirmą, tenai nuvykęs jis sužinojo, kad jo prosenelio brolis buvo žinomas Lietuvos kompozitorius. Antra, Vilniuje susipažino su moterimis, kurios mergautinė pavardė ta pati kaip jo. Ta moteris jam aiškino, kaip jos vyras, sužinojęs kad žmonos bendravardžiui – kongresmeniui blokuojama viza, nuvyko Maskvon ir darė žygių, kad jo "giminei" būtų išduotas leidimas atvykti Lietuvon.

Kongresmenas Durbin buvo paklaustas, kaip JAV turėtų reaguoti kuomet Lietuva paskelbs nepriklausomybę. Jis pasakė, kad prie Katedros aikštės yra 15 stiebų, ant kurių plevėsuodavo sovietų respublikų vėliavos. Dabar vėliavos nuimtos ir kol kas joms nėra pakaitalų. Durbinui buvo pasakyta, kad numatoma ant tų stiebų iškelti vėliavas tų valstybių, kurios suteiks pripažinimą

nepriklausomybę atsistačiusiai Lietuvos valstybei. "Aš viliojus," sakė Durbin, "kad Jungtinių Amerikos Valstijų vėliava bus pati pirmoji, kuri tenai bus iškelta."

(LIC)

CUSTOMIZING ALL MUSIC AND PERFORMANCES

To your explicit tastes and desires is our business. Finest world class pianists, vocalist, or musicians of your choice will perform at your affair and make it a smashing success. All Styles of music from Popcocktail sets to full classical concerts

215-572-5620

THINKING OF LEARNING THE PIANO? We offer a complete music instruction program. More than just piano, you or your child will receive complete musical training by instructors who are themselves professional musicians. 215-572-5620 for a confidential interview

CLASSIC MUSIC CENTER ANOTHER MEMBER OF R.P.C. HOLDING COMPANY.

(9-10)

OPPORTUNITY FOR DIRECTOR PHYSICAL THERAPIST

Wiregrass Hospital is an 83-bed acute care hospital with an attached 86-bed ICF/SNF nursing home. We are located in South Alabama, 60 miles from the Gulf Coast, immediately north of Panama City, Destin and Fort Walton. Excellent benefits, health insurance and competitive salary. Licensed physical therapist interested or seeking additional information, should contact Randy Smith, Administrator. Wiregrass Hospital and Nursing Home, 1200 West Maple Ave., Geneva, AL 36340; (205) 684-3655.

(9-13)

A. A.

AUDRONEI GUDAITEI

netikėtai mirus, nuoširdžią ir gilią užuojautą reiškiamo joms mamytėi, sesutei GRAŽINAI SNYDER su šeima ir visiems giminiams ir artimiesiems.

Aldona ir Klaus Pintsch
Giedrė ir Jonas Stankūnai

A. A.

AV. KAP. G. RADVENIUI

mirus, jo žmoną ir šūnus nuoširdžiai užjaučiame.

Rita ir Juozas
Nausėdai

A. A.

AV. LEIT. VALENTINUI IRLIKIUI

mirus, jo žmonai ir dukrai reiškiamo gilią užuojautą.

Rita ir Juozas
Nausėdai

Mainos rūbai...

(Atkelta iš 5 psl.)

Kisieliūs). Puikiai pavykęs ir Kazys (S. Siparis) ir Elena (A. Janušauskaitė). Kiek blankesnis Pijus, gal kad toks charakteris: bevalis, bailys...

Losangeliečiai dėkingi svečiams už parodytą vieną įdomesnių A. Škėmos veikalių.

Vasario mėnesį – vėl dvi meno parodos.

Rasos E. Arbaitės – "Biota" galerijos, Brenntwood, Calif., atidaryta vasario 8 d., (iki kovo 3 d.), drauge su dailininkais Jean Emmons ir Harry Pidgeon. Rasos paveikslų tema – gamta, gėlės, didelio formato paveikslai, vandens dažais.

Zitos Sodeikienės – UCLA galerijoje atidaryta vasario 11 d. (iki vasario 28 d.), išstatyta apie 50 akrilikos darbų. Mitologiniai motyvai, fantastinės temos, mėgstamas paukščio įvaizdis (paukščio galva...). Yra ir mistinių abstraktų, labai patrauklių spalvų derinio. Z. Sodeikienė patenkintų įvairaus skonio meno kolekcionierių, – didelė įvairybė, bet visi geri darbai.

Alė Rūta

Lietuvos išsilaivinio kelias...

(Atkelta iš 1 psl.)

Keller (N.Y. Times, 2.11.90)

Glasnost redaktorius S. Grigorantis jau prieš kiek laiko tvirtino, kad Gorbačiovas pasirodė kaip silpna asmenybė būti vadu, nes jis nėra pasirengęs pasikeitimus dvesti iki galo. Grigorantis tvirtina, kad Gorbačiovo valdžia nori išlaikyti komunistinę sistemą. Jiems yra svarbiau ją išlaikyti, negu kad siekti ekonominės pažangos, ar išvengti tankų panaudojimo, nors jie žino, kuriuo keliu yra einama. Jie taip pat žino, kad gyvenimo standartui krintant, galima susilaukti ekonominės katastrofos. Šiuo atveju Gorbačiovas yra pasiruošęs įvesti karo stovį, kad sudrausmintų gyventojus.

GORBAČIOVO LAVIRAVIMO POLITIKA NEPATENKINA NEI APARAČIKŲ, NEI PERESTROIKININKŲ

Nebūdamas padėties viešpačiu, Gorbačiovas dažnai laviruoja tarp kietos linijos aparachikų ir liberalių perestroikis šalininkų. Jo populiarumas Sovietų piliečių akys taip pat svyruoja: kai užima kietą liniją – aparachikai patenkinti, kai ragina perestroiką – liberalieji sluoksniai jį giria. Gi masė Rusijos gyventojų yra labai nepatenkinti vartojamųjų prekių ir maisto produktų trūkumu, kuris dabartiniu laiku dar žymiai pablogėjo. Tie sluoksniai nėra sužavėti pertvarka ir nėra linkę energingiau įsijungti į darbą, sakdami, kad "jie pretenduoja kad mums moka, – mes vaizduojame kad dirbam"...

ATVIRUMO POLITIKA IŠRYŠKINO PARTIJOS JUODUOSIUS DARBUS

Komunistų partijos autoritetas jau buvo pradėjęs nykti dar prieš 5 metus, kada atėjo Gorbačiovas į valdžią. Gi jo įvesta atvirumo politika labai išryškino Komunistų partijos nepasisekimus ir jų juodus darbus, išstatydama juos visuomenės pajuokai ir pasipiktinimui. Prasidėjusi demokratizacija išugdė naujas pajėgas dabartinei valdžios struktūrai pasipriešinti.

Gorbačiovo nuopelnas – pastebėti kas nebeįsivengia ir tai pasisavinti savo programai, o nemėginti išsilaivinio trokštančias jėgas užgniaužti. Partijos Centrinio k-to posėdyje Gorbačiovas pritarė partijos monopolio panaikinimui, savo kariuomenės iš Rytų Europos atitraukimui, Vokietijos susijungimui ir jos išsilaivinimui iš komunizmo. Kaip žinome, dar taip neseniai Gorbačiovas energingai tiems reikalams priešinosi.

LIETUVOS KOMUNISTAI SUDAVĖ PIRMAJĄ SMŪGĮ PARTIJOS MONOPOLIUI

Pirmasis partijos monopolio smūgis buvo praėjusių metų kovo mėnesį, kuomet rinkimuose buvo išmesta daug partijos aparachikų. Ateinantieji partijos rinkimai vasario mėn. žada dar labiau susilpninti partijos įtaką. To pasėkoje Lietuvos komunistų partija, bijodama stipriai pralaimėti rinkimuose, savo pačios iniciatyva panaikino partijos monopolį ir išstojo iš Maskvos komunistų partijos. Už šį neregėtai žulų veiksmą lietuviai net negavo papeikimo, o tik susirūpinimą. Greičiausiai Maskva lauks rinkimų rezultatų ir tik tada pasidarys galutinas išvadas.

Kas liečia kariuomenės išvedimą iš Rytų Europos, tai Gorbačiovas taip pat eina pavėjui. Šalia to, kariuomenės išsilaivymas tuose kraštuose daug kainuoja, ko nebegali pakelti labai nusilpusi sovietų ekonomija. Trečia vertus, sumažėjusi įtampa tarp Rytų - Vakarų ir Rytų Europos išsilaivinimas reikalauja sovietų kariuomenės atitraukimo.

VOKIETIJOS SUSIVIENIJIMAS YRA VOKIEČIŲ RANKOSE

Gorbačiovas taip pat jaučia, kad Vokietijos susivienijimas yra pačių vokiečių rankose. Iš kitos pusės, susivienijimui nesipriešindamas jis užsitarnaus vokiečių palankumo ir ekonominės naudos būsimose derybose.

Lietuvos komunistų partijos atsiskyrimui nuo Maskvos, kad ir labai nenoriai, Gorbačiovas turėjo sutikti. Nuvykęs į Lietuvą jis pamatė, kad ne tik partijos ir Sąjūdžio vadai nori atsiskyrimo, bet kad ir visa Lietuva to energingai ir užsispyrusiai siekia. Šalia to, Lietuva niekada neįstojo į Sovietų Sąjungą, o buvo jėga okupuota. Tą faktą pagaliau turėjo pripažinti ir pati Sąjunga.

SEPARATISTINIAI JUDĖJIMAI GRĄŠO SUSKALDYTI SAJUNGĄ

Savo pajėgas sukonsolidavęs praėjusio Centrinio k-to plenumo suvažiavime, Gorbačiovas dar turi labai didelę problemą – išsaugoti pačią Sąjungą nuo desintegravimo. Priverstas paleisti Rytų Europos imperiją, jis atsistojo prieš sovietų separatistinius judėjimus, kurie grąšo suskaldyti pačią Sąjungą į atskiras nacionalines valstybes. Kai kurie amerikiečiai galvoja, kad tokia sovietų fragmentacija būtų Amerikai naudinga. Kiti mano, kad vientisinis Sovietų

Sąjungos išsilaivymas būtų priimtinesnis, nes jis būtų mažiau rizikingas Amerikai.

Ar Sovietų Sąjunga desintegruos į atskiras respublikas, ar ji išsilaivys federacijoje, priklausys ir nuo to, ar Gorbačiovas ir jo reformų šalininkai išsilaivys valdžioje. Gorbačiovo priešininkai jį kaltina dėl glasnost ir perestorikos strategijos, kuri kelia etninių tautų neramumus. Gi atvirumo politika leidžia etniniams nacionalistams atvirai išreikšti savo galvojimą, o pertvarka augina tų respublikų pajėgas, reikalaujančias atsiskyrimo nuo Maskvos imperijos.

AR GORBAČIOVAS JAU VAKARYKŠTIS ŽMOGUS?

Sausio 14 d. TV komentatoriai "The Mac Laughlin Group", kurioje dalyvauja įvairių pažiūrų žymūs žurnalistai – k.a. Pat Buchanan, Fred Barnes, J. Germond, Eleonor Clift ir kiti, – komentavo tos grupės vadovo pastatytą klausimą, ar Gorbačiovas jau yra 'vakarykštis žmogus'. Diskusijose P. Buchanan pareiškė, kad po Gorbačiovo apsilankymo Lietuvoje komunistų partija Rusijoje bus išmesta iš valdžios. F. Barnes tam pritarė pabrėždamas, kad Gorbačiovas nėra "garvežys, vėžantis istoriją", o tik istorijos padarinys ir pritarė daugumai kalbėjusių, kad Lietuvoje Gorbačiovas jau yra istorijos žmogus. Įtakingasis Baltimore Press komentatorius Germond nurodė, kad lietuvių laisvės troškimas kyla iš jų nacionalistinių, o ne iš komunistinių aspiracijų, todėl Gorbačiovo pastangos sulaukyti Lietuvos nepriklausomybės troškimą jau nebeįmanomos. Eleonor Cliff (Newsweek) pridėjo, kad Gorbačiovas savo reformose atleido vadžias ir pritarė kažkam, pats nesuprasdamas ką jis iš tikrųjų atleido. Lietuvos laisvėjimą nebus galima sulaukyti, tvirtino ji, nes ir konservatyviųjų vadų Ligačiovas priešinosi jėgos pavartojimui.

KADA LIETUVA ATGAUS NEPRIKLAUSOMYBĘ?

Į antrąjį Mac Laughlin klausimą "Ar Lietuva atgaus nepriklausomybę ir kada", visi kalbėjusieji atsakė "Taip", nes esmėje nepriklausomybės klausimą iš principo jie jau laimėjo sausio 10-13 d.d. Gorbačiovo vizito metu. Germond dar pabrėžė, kas po Vilniaus demonstracijų visai Sovietų Sąjungai buvo aišku, ko Lietuva nori ir ko visi lietuviai vieningai siekia. Visi diskutavusieji sutiko, kad formalus Lietuvos atsiskyrimas

įvyks dar šiais metais, tuoj po rinkimų vasario pabaigoje, o vėliausiai po Gorbačiovo-Busho konferencijos, nors jie taip pat vieningai sutarė, kad pastaroji konferencija neturės jokios reikšmės į Lietuvos žmonių apsisprendimą siekti Nepriklausomybės.

PIAUTUVAS JAU ATSKIRTAS NUO KŪJO

Tai yra "Trečioji Rusijos Revoliucija", rašo N.Y. Times vedamasis po centrinio komiteto nutarimo atsakyti partijos monopolio. Pirmoji buvo 1917 m. vasario mėn., kai buvo nuversta caro valdžia. Antroji – tų metų gale, kai Leninas perėmė valdžią.

Gorbačiovas iki š.m. sausio mėn. kelionės į Lietuvą neleido panaikinti partijos monopolio, o dabar ir Centrinis komitetas supranta, kad reformos tegalėtų pasiekti tik tada, kai partijos aparachikai atsisakys to monopolio. Tačiau niekas šandien negali pasakyti, ar šis nutarimas išgelbės kraštą, kuris neturi demokratinę tradiciją, nuo subyrėjimo. Viena tik aišku, kaip rašo šis vedamasis, pjautuvą jau atskirtas nuo kūjo ...

REFORMOS PADIDINO EKONOMIJOS SUNYKIMĄ

Gorbačiovas iki to laiko vengė radikalių reformų, tačiau dabar pamatė, kad nėra kito kelio išgelbėti Partiją ir Sąjungą – Maskvos centrinė kontrolė ir valstybinė nuosavybė turi būti panaikinta. Gorbačiovas atsistojo prieš sekančius faktus:

1. Nedaugelis betiki į komunizmą ir į valstybės valdžią, o be jų partijos monopolinė valdžia nebeturi prasmės. Gorbačiovas tiki, kad aparachikai pralaimės sekančius rinkimus ir jei pakankamai reformatorių laimės rinkimus – partija gal pajėgs atsinaujinti. Iš kitos pusės, rinkimai gali įteisinti Pabaltijo valstybių atsiskyrimą.

2. Sovietų Sąjunga yra mažesnė, negu ją sudarančių valstybių visuma, nes etninės valstybės tolinasi

nuo Maskvos. Net ir Gorbačiovo numatyta federacija to išslinkio gali nebesustabdyti.

3. Reformos neatstatė ekonomijos, priešingai, dar padidino jos sunykimą. O aparachikai vis dar priešinosi pasikeitimams, nors gyventojų dauguma suprato, kad kelio atgal nebėra. Jie linkę į dar radikalesnes reformas. Dėl to Gorbačiovas pradeda įvesti privačią nuosavybę. Deja ir tos reformos nėra pakankamai laisvos, kad paskatintų biznierių.

TIKTAI ŽMONĖS GALI PAVERSTI REFORMAS Į REZULTATUS

Nors Gorbačiovas išėjo stipresnis po šio suvažiavimo ir jo valdžia Kremliuje atrodo saugi, jo teisė valdyti, kada pasitiekėjimas partija ir komunizmu yra labai menkas, galutinio išvadoj priklausys nuo žmonių. Tik sovietų žmonės gali reformas, kad ir radikaliausias, paversti į rezultatus.

Tuos rezultatus išgauti nebus lengva, nes dabar nebeužtenka glasnost, dar reikia pilnos spaudos laisvės. O tai nėra tas pat. Sovietų Sąjungos pertvarka vyksta dėl ekonominių sąlygų pablogėjimo, o ne dėl pasikeitimo komunistinėje filosofijoje. Ne tik žmonės, bet ir kompiuteriai yra prieš komunistinę sistemą. Archainė sistema negali išsilaikyti moderniam pasaulyje, kur ir laisva rinka yra reikalinga atvirumo, nes rinkos kainų greitas perdavimas vyksta kompiuteriais, kurie yra prieinami visam pasauliui. Slaptumo čia negali būti.

Gorbačiovo sukelta revoliucija pareikalavo pertvarkos iš viršaus, iš vadų, kurie iki šiol tebesitvėrė už "konstituciniai garantuotos" vadovaujamąsias roles. Gorbačiovas ir kiti sovietų vadai nesitikėjo, kad žmonės tikisi ir laukia daugiau negu perestroikos ir glasnost, ar kitų (jų galvojimu) neesminių nuolaidų.

FORMALUS PASITRAUKIMAS NUO LENINIZMO

Prof. Roman Szpurlak
(Nukelta į 8 psl.)

RNs

Wasting Time in Traffic???
Looking for a change in career and lifestyle???

Are you interested in ...

Clean air and country living and reasonable cost of living.
Sharing your specialty skills (OB, CCU, ER, Gerontology).
Bringing your professional experience to our staff of RNs.
Having direct input in matters affecting the care of your patients.
As an RN developing your knowledge in all areas.

Fulton County Medical Center is a supportive, community based Hospital and Long Term Care Unit, and is a facility involved in growth and professional development. Located in McConnellsburg, PA, in South Central PA. FCMC is interested in your career and professional growth.

Send your resume or call:

Director of Nurses
FULTON COUNTY MEDICAL CENTER
216 South First Street, McConnellsburg, PA 17233
(717) 485-3155 Ext. 244

■ Laiškai Dirvai

Vlikas sukniubo po Gorbačiovo kojų

"Eltos informacijų" specialiai laida 1990 m. sausio 31 d. išsiuntinėjo išeivijos laikraščiams vadinamą "Pa-

Lietuvos išsilaisvinimo kelias...

(Atkelta iš 7 ps.)

komunistų partijos atsisakymą nuo valdžios palaikę tuo lyg Popiežius būtų pareiškęs, kad nėra Dievo ...

Dr. Zbigniew Brzezinsky skaito šį nutarimą kaip partijos formalų pasitraukimą nuo leninizmo, tačiau kaip tai užtruko keletą metų kovoje prieš stalinizmą, taip ir čia ilgai užsitęs, kol bus pašalintos leninizmo liekanos.

Tas dar nereikia demokratijos įvedimo, bet tik ilgoją demokratizacijos chaoso periodą. Sovietų Sąjungoje iškils konfliktai tarp įvairių nacionalinių, politinių ir socialinių aspiracijų, turinčių bendrą neapykantos objektą – komunistinę nomenklatūrą.

Čia taip pat gali pasireikšti Didžiosios Rusijos nacionalistinis judėjimas, pabijojęs dabartinės Didžiosios Rusijos subyrėjimo. Gorbačiovas pagaliau suprato, kad zigzaginiai jo ėjimai veda į stagnaciją. Tad jam liko pasirinkti – dramatiškai siekti demokratijos, ar naudoti represiją. Jis pasirinko demokratijos kelią, žinodamas, kad represija atneštų politines riaušes ir socialinę stagnaciją.

Dabartinė gili ekonominė krizė ir sukilusios separatistinės - nacionalistinės aspiracijos per jo pasirinktą demokratijos kelią gali nuvesti į išsitiesusią vidurinę krizę, maištus ir Sąjungos fragmentaciją.

PABALTIJO ATSISKYRIMAS PAVOJINGESNIS UŽ KITŲ PARTIJŲ ATsiradimą

Harwardo prof. Adam Ulam tvirtina, kad Sovietų Sąjungoje dar nėra vakarietiško tipo partijų, o yra tik tai, kad pati komunistų partija suskilusi į daugelį frakcijų. Ir tas sudaro didesnę pavojų Sąjungos išlikimui, negu kad ten pasirodytų kitos politinės partijos.

Nacionalistinių respublikų grasinimas atsisakymu, k.a. Pabaltijo valstybių, sovietams yra labiau pavojingas, negu atsiradimas kitų partijų.

Gorbačiovo pagrindinis priešas nėra koks nors politinis konkurentas partijos viduje, ar jos išorėje, bet krašto chaosas ir jo desintegracija.

(Bus daugiau)

reiškimą Gorbačioviui". Čia apsiskardinama, kad Vlikas savo 1990 m. sausio 28 d. posėdyje nutaręs įteikti M. Gorbačioviui "platesnį memorandumą neteisėtoms Lietuvos inkorporacijos ir tebesitęsiančios okupacijos klausimu".

Prieš iš esmės kalbant apie Vliko netikėtą, sakyčiau keistą progarbačiovinę nuolanką, visų pirma tenka pažvelgti į jo nepagrįstas ir nemokšiškas išdaigas.

1. Vlikas giriasi savo nutarimą grindęs, be ko kito, ir gautąja informacija, kad Pabaltijos valstybių klausimas bus svarstomas Maskvoje vasario pradžioje susitikiančių J. Baker ir E. Shewardnadze. Betgi tikrovė jau patvirtino, kad ši 'informacija' yra tik pagyrūniška Vliko išdaiga (arba jo informacinis šaltinis nepatikimas, nerimtas).

2. Vlikas apsigarsina – nutaręs įteikti Sovietų Sąjungos generaliniam sekretoriui M. Gorbačioviui platesnį memorandumą!!! Kokiu gi būdu?! Nusiųsti paštu buvo jau vėloka, juolab kad reikia daugiau laiko rimtam memorandumui paruošti, kuriai nors Vliko institucijai dar apsvastyti, priimti. Juk Vlikas berods dar neturi Kremliuje savo atstovybės, nesinaudoja ir paslaugomis diplomatinį kurjerių, kurie lėktuvu jo raštus pristatinėtų į Maskvą. Vlikas niekur ir niekad nepaskelbė nei memorandumo įteikimo būdo, nei teksto (įprasta lebedos darbus slėpti nuo lietuvių visuomenės akių).

3. Kaip praneša "Eltos informacijų" specialioji laida, minimą memorandumą Vlikas nutaręs įteikti pasiūmėklojusiam sovietiniam pareigūnui, būtent – "Sovietų Sąjungos generaliniam sekretoriui M. Gorbačioviui ..." (mano pabraukta / Br. N.) Betgi Sovietų Sąjunga neturi tokio etato. Michail Gorbačiovas iš tikrųjų yra Sovietų Sąjungos aukščiausiosios tarybos prezidiumo pirmininkas (kartais vadinamas prezidentu) ir komunistų partijos (ne Sovietų Sąjungos) generalinis sekretorius.

4. Keista, kad Vlikas, veltui kniubdamas prieš Gorbačiovą, tik kopijomis diplomatiškai pagerbęs Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentą ir valstybės sekretorių, tartum jie būtų Gorbačiovo ar Vliko pavaldiniai.

Lietuvos inkorporacijos Sovietų Sąjungon tarptautinis nepripažinimas ir juo pagrįsta išlikusi Lietuvos diplo-

matinė tarnyba – tai šulai, kurie Lietuvos išsivadavimo iš sovietinės pavergties bylą tarptautinėje bendruomenėje ir visuomenėje penkiasdešimt metų palaikę gyvą, galą, užmaršties dulkių neapneštą. Betgi laisvųjų lietuvių (ypač politinių jų organizacijų) santykiavimas su sovietiniu užpuoliku veda į apsipratimą, susigyvenimą su Lietuvos inkorporacija ir klebina, verčia jos nepripažinimo šulius. Todėl Vlikas visą savo gyvavimo metą nėra lankstęsis okupantui ar prašęs jo malonės, nes, viena, nebuvo ir nėra jokio pagrindo jos tikėtis iš bolševikų ir, antra, grėšė ir tebegrešia pavojus, oficialiai santykiaujant su sovietiniu agresoriumi, sužlugdyti Lietuvos užgrobito tarptautinį nepripažinimą ir pragaišti jos diplomatinę tarnybą.

Tačiau dabar Vlikas, nepaisydamas to ir, matyt, vaikdamasis Jungtinių Amerikos Valstybių administracijos dabartinės bičiulystės su Sovietų Sąjunga, kniumba po Gorbačiovo kojų. Ko siekia taip keistas ir Lietuvos išsilaisvinimui toks žalingas Vliko virsmas?!

Negi Vliko galvos dar mano, kad Gorbačioviui nežinomas Ribbentropo-Molotovo sandėrių bei prievartinės Lietuvos inkorporacijos neteisėtumas ir tarptautinis jos nepripažinimas ar lietuvių tautos iš sovietinės pavergties išsivadavimo troškulys! Nejaugi Vlikas nutuokia, kad Gorbačiovas, iš dabartinės bėdos gelbėdamas yrančią sovietinę imperiją, siekia palikti Lietuvą pavergtą plėšriuose jos nagoose?!

Politinės rungtynės, pirmumo vaikymasis ir dykavi durės šlovės troškulys teneužgožia lietuvių tautos tikrųjų išsivadavimo iš sovietinės pavergties pastangų.

Bronius Nemickas

PRINTERS

Our company a leading manufacturer of high speed thin wall plastic containers for the food and dairy industry has immediate openings for the experienced and apprenticed printing operators. As an experienced operator you must have the ability to perform setups, size changes and be experienced in multi-color printing. Previous exposure to Van Dam and Kase equipment a plus. To be considered for our apprenticeship program you must be a high school graduate, mechanically inclined and willing to apply your skills to the art of printing. We offer a competitive wage based on exp. along with a benefit package that includes: health & life insurance, paid vacations & holidays, shift premium, attendance bonuses & employee stock ownership plan. If you are looking to join a company that offers opportunities for advancement, please apply in person Mon. to Fri. 10am-4pm or call 216-562-9600 to schedule and interview:

CARDINAL PACKAGING CO.
1275 Ethon Avenue
Streetsboro, Ohio 44241

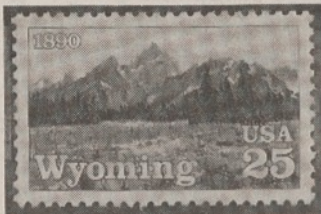
FILATELIJA

Nr.2

Antanas Bernotas

JAV vasario 23 d. išleido 25 centų pašto ženklą Wyoming valstijai paminėti. Ženklo piešinyje parodyta gėlėta kalnų pieva ir taip vadinami Grand Teton kalnagūbriai.

Wyoming valstija randasi Uolotųjų kalnų aukštumoje ir užima 97,914 kv. mylių plotą. Per valstiją tęsiasi grandys Uolotųjų kalnų (angliškai Rocky Mountains), daug upių ir ežerų. Daugiau kaip pusė ploto yra valstybės nuosavybė arba tautiniai parkai ir miškai, pav. garsusis Yellowstone nacionalinis parkas. Randama daug metalų ir mineralų. Gyventojai, kur galima, verčiasi gyvulininkyste, medžiokle ir žvejyba. Labai gausu turistų. Valstija į uniiją buvo priimta 1890 m. liepos 10 d. kaip 44 valstija. Šiuo metu valstijoje gyvena per 343 tūkstančių mišrios kilmės gyventojų. Valstijos sostinė yra Cheyenne miestas, turįs apie 40,000 gyventojų.

ČEKOSLOVAKIJA po pračių metų lapkričio mėn. perversmo, sudarė naują vyriausybę, išrinko naują prezidentą, kuriuo yra Vaclav Havel ir jau išleido naujus pašto ženklus su valstybės kūrėjo Tomo Masaryko ir dabartinio prezidento Vaclav Havelio atvaizdais.

Čia dedame tą naujai išleistą 50 halerų pašto ženklą su

NURSE ANESTHETIST CRNA

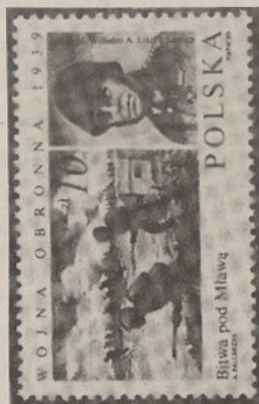
Full-time position available in 7 M.D., 9 CRNA group supplying anesthesia services at Underwood Memorial Hospital, Woodbury, NJ. Anesthesia services include all services except open heart surgery. Competitive salary. Fringe benefits include pension, health care, life insurance, & disability insurance. Persons interested in this position please send C.V. to: ARG Anesthesia Assoc. P.A. P.O. Box 745, Woodbury NJ 08096 or call Anthony R. Giorgio, M.D. 1-609-845-0100 ext 2357

JOB SHOP MACHINISTS

Must be capable of operating large vertical boring mills, large horizontal boring mills & large lathes. Steady work & benefits. Apply call or write: 218-628-1011 Industrial Welders & Machinists 3902 Oneota St. Duluth, MN. 55807 (10-16)

Vaclavu Haveliu (smulkesnės biografinės žinios nežinomos). Kaip būsite pastebėję iš spaudos, prieš porą savaitių Havelis lankėsi Amerikoje ir turėjo pasitarimus su prez. Bushu ir kitais vyriausybės nariais.

LENKIJA pračių metų rudens išleido kelių pašto ženklų seriją paminėti 1939 m. "apsigynimo karui". Čia dedame tos serijos 10 zlotų pašto ženklą, kuriame parodytos kautynės prie Mlavyos.

Kaip atsiminsime, 1939 m. rugsėjo 1 d. Hitlerio Vokietija, susitarusi su Stalino Sovietų Sąjunga, išprovokavo pasienio susidūrimą Lenkijos pasienyje ir pradėjo karo veiksmus prieš Lenkiją. Nežiūrint heroiško lenkų pasipriešinimo, per keilioliką dienų Lenkija buvo nugalėta. Tuo pačiu metu Sovietų Sąjunga pradėjo karo veiksmus iš rytų ir greit okupavo visą rytinę Lenkiją iki Sano upės, kur susitiko su vokiečių kariuomene. Tuo tai metu keili tūkstančiai lenkų karių perėjo Lietuvos – Lenkijos sieną Vilniaus krašte, padėjo ginklus ir buvo internuoti.

SOV. SAJUNGA pračiais metais tarp kitko išleido ir čia dedamą 30 kapeikų pašto ženklą, kuriame parodytas virdulys (rusiškai samovar) – arba tai virti prietaisas.

Virdučiai buvo daromi iš žalvarinės ar cinkinės skardos, išpūstais šonais indai, kurie buvo pripilami vandens ir į prietaiso vidų sumetamos degančios medžio anglys, kurios užverda vandenį. Arbatžolės buvo laikomos atskirame indelyje (čainik). Samovaras – tai rusų tautinis virtuvės prietaisas, kuris tačiau XIX amžiuje, rusams valdant Lietuvą, įsigalėjo ir Lietuvos dvaruose, ir, kaip skaitome "Liet. Enciklopedijoje", jau buvo pradėtas kaikus vartoti ir kaime.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimai Chicagoje

Antanas Juodvalkis

Šiais metais Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 72-os metinės buvo minimos didesnės vilties ženkle, nes Lietuvoje taip pat drąsiai ir iškilingai ši šventė buvo paminėta, nors tebesant okupacinei kariuomenei, saugumo policijai (KGB) ir akyiai sekant Kremliaus valdovams. Lietuvių tauta pajudėjo ir žengia pirmose gretose, reikalaujama pilnos laisvės ir valstybinės nepriklausomybės. Išeivija yra gerai informuota apie tautos siekius ir dedamas pastangas atsikabinti nuo Maskvos.

Kremlius yra suminkštėjęs ir šiais metais Lietuvių Bendruomenės bei kiti veikėjai gavo leidimus ir dalyvauja Vilniuje, Kaune ir kitose masiniuose minėjimuose.

Išeivijoje minėjimus ruošia lit. mokyklos, organizacijos, klubai, o pagrindinius minėjimus suruošia Amerikos Lietuvių Taryba ar Lietuvių Bendruomenė, turinčios skyrius ir apylinkes visame krašte. Pabandysiu žvilgtelėti į Chicagoje ruoštus Vasario 16 minėjimus, kuriuose asmeniškai teko dalyvauti.

Tą pačią Vasario 16-ją dieną 12 val. minėjimą suruošė Marquette-Parko parapijinėje mokykloje veikianti lituanistinė mokykla, dalyvaujant visiems mokiniams, mokytojams ir parapijos kunigams. Įvadinį žodį tarė mokytoja Rūta Jautokienė, o lit. mokyklos mokiniai (jų yra 46) atliko programą, pašokdami tautinius šokius, deklamuodami ir dainuodami. Kalbėjo abiem kalbomis mokyklos vedėja seselė Margarita-Marija, klebonas kun. Jonas Kuzinskas. Minėjime dalyvavęs Lietuvių fondo atstovas Antanas Juodvalkis įteikė lit. mokyklai skirtą paramą – 2.000 dol., o mokyklų vedėjoms ir klebonui – po Lietuvių fondo leidinį, kad žinotų iš kur parama ateina.

Minėjimas buvo kuklus, bet tvarkingas. Įneštos vėliavos, sugiedoti himnai, pagerbti kovotojai už Lietuvos laisvę.

Tos pačios dienos vakare teko dalyvauti Jaunimo centro ruošame minėjime. Čia nuotikos buvo kitokios. Programos vedėjas apsiėjo be įvadinio žodžio ir himnų. Jautėmės lyg susirinkę kaimo vakaruškoje. Deklamavo Vilniaus jaunimo teatro aktoriai Apolonia ir Petras Steponavičiai, ilgesnį laiką gyvenantieji Chicagoje ir dažnuose renginiuose atliekantieji programą dainuodami, deklamuodami ar abiem būdais. Šį kartą aktoriaus laikysena buvo per daug laisva ir nedisciplinuota, kas klausytojams nepadėjo susi-

kaupiti. Atvykstantieji ansambliai, aktoriai, politikieriai ir kiti kitokie išeiviją žiūri iš aukšto, lyg atsilikusius nuo kultūros, lyg mažiau išsimokslinčius ar išsilavinusius. Užkulisuose jau girdisi mus vadinant "auksinėmis kiaulėmis", atseit vertinančius tik pinigą ir nesidominčius kultūriniais bei visuomeniniais klausimais. Žinoma, tokių gal tėra mažuma, bet vistiek tokie balsai jau pasiekia išeiviją. Išeivija nėra šventųjų bendrija ir ne visi rūpinasi lietuviybės išlaikymu ar Lietuvai nepriklausomybės atgavimu. Išeivijos ir okupuoto krašto lietuvių tarpe yra duoneliautojų ir prisitaikėlių. Ne visi yra idealistai ir kovotojai už žmogaus teises ir geresnį laisvą gyvenimą.

Taigi, grįžtant prie Jaunimo centro ruošto minėjimo, tenka apgailestauti, kad programa buvo, galima sakyti, atkištinė, tinkanti paprastai vakaronei, kurių Chicagoje dar netrūksta. Žmonių prisirinko pilnutėlė kavinė, o vėliau užplūdus jaunimui (po Grandies šokių repeticijos), reikėjo ir kėdžių pristatyti. Jaunystės žydintys veidai, nušviētė visą kavinę ir pradžiugino susirinkusius. Jų tarpe ar Pedagoginio instituto studentų eilėse, argi negalima buvo surasti deklamuotojų ir net trumpo įvado į to vakaro paskirtį? Prieš dešimtmetį Jaunimo centro įvesti minėjimai, buvo daugiau taikomi jaunimui ir pačiam jaunimui atliekant programą. Dainas akordeonu palydėjo Audrius Polikaitis.

ŠEŠTADIENĮ (II. 17 d.) 11 val. ryto teko dalyvauti Kristijono Donelaičio mokyklų suruošame minėjime (turi 135 mokinius). Šioje mokykloje ruošiami minėjimai pasižymi tvarkingumu ir detaliu programos paruošimu. Kaip paprastai minėjimą pradėjo himnais, direktoriaus Juliaus Širkos žodžiu, mokinių paruoštais referatais, grupinėmis deklamacijomis, tautiniais šokiais. Programa įvairi atlikta pačių mokinių, paruoštų mokytojų. Minėjimą praturtino mokyklos choras, diriguojamas muzikos mokytojo Dariaus Polikaičio, tos pačios mokyklos obsolvento. Minėjimą baigė montažu "Baltijos kelias", susikibę rankomis. –Programą vedė 8 kl. mokinė Dana Butts.

Įtarpoje Lietuvių fondo atstovas pasveikino susirinkusius ir įteikė Lietuvių fondo skirtą mokyklai paramą 4.000 dol. Į minėjimo pabaigą atvyko Nijolė Sadūnaitė ir tarė trumpą žodį. Džiaugėsi išeivijos gyvastingumu, perduodant jos gyvenimą. Papasako-

jo epizodą, kaip prieš du metus – Vasario 16 d, KGB-istai darbovietėje ją suėmė, grasino pakišti po sunkvežimio ratais, jei nesiliaus skelbusi Dievo ir tėvynės meilę. Atsakiusi, kad viskas priklauso nuo Dievo malonės. "Kaip matote, esu ne po ratais, bet ant ratų ir net pasiekiau Ameriką ir galiu su jumis pabendrauti", baigė žodį Nijolė.

TO PAČIO ŠEŠTADIENIO VAKARE dalyvavau Korp! Neo-Lithuania ruošame minėjime – iškilingoje sueigoje, kuri vyko Lietuvių taut. namuose. Kalbėjo Lietuvos gen. konsulas Vaclovas Kleiza, nušviesdamas esamą padėtį ok. Lietuvoje ir mūsų pareigas padėti kovojančiai tautai, siekiančiai Lietuvai nepriklausomybės. Skambant Korp! Neo-Lithuania spalvų dainai-Lietuva brangi, spalvingų apeigų metu, pirm. Aušra Jasaitytė uždėjo spalvas dviem naujom senjorėm. Minėjimas-iškilinga sueiga pradėta tautos himnu, o baigta Gaudeamus. Dalyvavo apie 60 kolegų, daugiausia korporantai su šeimos nariais ir keletas svečių, pusę sudarė jaunimas. Šiame būryje prisiminta Vasario 16-ji ir pabendrauta tarpusavyje.

SEKMADIENĮ II. 18 d. įvyko Chicagos Lietuvių Tarybos pagrindinis minėjimas. Pradėtas šeštadienį, žuvusiųjų už Lietuvos laisvę pagerbimu, padedant vainiką prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje ir dalyvaujant Čikagos aukšt. Lit. mokyklai. Minėjimas buvo tęsiamas pamaldomis bažnyčiose ir po pietų akademija Marijos aukšt. mokyklos auditorijoje. Po įprasto ceremonialo, pirmuoju kalbėjo gen. konsulas Vaclovas Kleiza, po jo Illinois administracijos pareigūnų pareiškimus perskaitė antraciliai ar trečiaeiliai jų tarnautojai. Nebuvo nė vieno nei miesto, nei valstijos žymesnio pareigūno, nors yra ir rinkiminiai metai.

Pagrindinę kalbą trūkusią apie 40 min. skaitė buv. Alto pirm. inž. Eugenijus Bartkus. Jo kalbai trūko ugnies ir ryškesnių pasiūlymų. Skirtingai publiką nuiteikė latvių atstovo ugninga kalba, išjudinusi susirinkusius ir kelis kartus pertraukusi plojimais bei šauksmais. Dar sveikinimo ramų žodį tarė ir ukrainiečių atstovas. Kaž kodėl estų atstovas šį kartą nepasirodė. Trumpai pasirodė ir Nijolė Sadūnaitė, pasakiusi tik ke-

Retas Lietuvos herbo Vyčio piešinys, paimtas iš "Kwartalnik Litewski" (1910), kurio autorius yra Tadeušas Dmochovskis.

lis sveikinimo ir padėkos žodžius, o publika tikėjosi daugiau.

Abiem kalbom programą puikiai vedė adv. Ramunė Tričytė – Kelečienė.

Po pertraukos, meninėje dalyje dainavo solistė Genovaitė Antanaitytė-Ugianskienė, akomponuojant Thomui Zeman, deklamavo Jūratė Jankauskaitė, o tautinių šokių ansamblio Grandies šokėjai damiai pašoko trejetą tautinių šokių (vadovė Irena Smieliauskienė), su šia programa drąsiai gali pasirodyti ir Lietuvoje.

Minėjimas baigtas, visiems susikabinus rankomis, giedant Maironio Lietuva brangi. Dalyvių buvo pilna salė.

Minėjimą ruošė Čikagos lietuvių taryba, pirmininkaujama dr. Vytauto P. Dargio, su gausiu talkininkų būriu. Programa papuošta dail. Vlodo Vijeikio ir skulptoriaus Petro Rimšos prasmingais darbais. Be pačios programos, leidinyje paskelbtos aukos, tai lyg pakvitavimas aukotojams.

Akademine programos dalis užsitęsė beveik dvi valandas, o meninė dalis vos 40 minučių, Trumpiau, atrodo, nė negalima atlikti. Tam tikra maišatis susidaro renkant aukas. Buvo išsiuntinėti laiškai į namus, sėdėjo prie stalų aukų rinkėjai ir dar buvo kaišiojami krepšiai salėje. Reiktų pagalvoti apie aukų rinkimo supaprastinimą.

Beje, iš kitur girdima, kad aukos renkamos visiems veiksniams, pagal aukotojo valią, tik Čikagos lietuvių taryba užsispyrusi laikosi senojo stiliaus ir aukas priima tik Altai. Ar nereikėtų reviduoti šį metodą ir kartu su tauta ieškoti vienybės, ne tik žodžiais, bet ir darbais. Altos centro valdyba yra jau sukalbamesnė ir matosi bendruose pasitari-

muose. Reiktų žengti dar vieną tvirtą žingsnį ir veikti vieningai.

UŽSKLANDAI.

Čia pateikiau penkių minėjimų trumpus turinius, bet ne jų programų aptarimus, kad sudarytų aiškesnis vaizdas apie ruoštus Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimus. Čikagoje veikia ne tik dvi paminėtos lit. mokyklos, bet Jaunimo centre yra ir kitos dvi lit. mokyklos – Čikagos aukštesnioji ir Dariaus – Girėno pradinė. Vasario 17 d., šeštadienį ir jos minėjo Lietuvos atstatymo 72-rą sukaktį.

Beto, Čikagos priemiesčiuose gyvena daugiau lietuvių ir jie mini lietuviams brangią šventę. Cicero miestelyje gyveno daug, o dabar beliko tik saujelė. Altos skyrius ir LB Lemonto apylinkė, Melrose Parko ir Beverly Shores klubai taip pat minėjo Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 72 metų sukaktį. Juo daugiau yra minėjimų, tuo plačiau nuskamba Lietuvos vardas ir yra naudinga mūsų siekiams, tik nereikia skaldytis, o dažnai darom ne bendro tikslo labui, bet savęs ar savos organizacijos pasigarsinimui.

Atskirai reikia paminėti du labai pavykusius renginius: kitų valstybių konsulų priėmimą Balzeko Lietuvių kultūros muziejaus salėje ir Lietuvių jaunimo sąjungos suruoštas demonstracijas tarp 500-600 žmonių su plakatais, vėliavomis ir prakalbomis. Įdėjus darbo ir vieningai dirbant gavosi puikūs rezultatai.

Šių metų minėjimuose drąsiau skambėjo linkėjimai Lietuvai atgauti nepriklausomybę, kaip kad ankstyvesniais metais, nes gyvenimo realybė tą rodo. Tikėkime, kad šie linkėjimai dar šiais metais išsipildys.

MECHANIC/Elevator. Expanding, established company located in sunny Orlando, FL seeks professional mechanics experienced in troubleshooting various controls.

Also seeks maintenance supervisor knowledgeable in all areas of elevator service with supervisory experience. Excellent wages/benefits based on experience. Forward resume with cover letter to:

Director of Personnel
General Elevator
Sales and Service Inc.
10801 Satelight Blvd.
Orlando, FL 32821

LABORATORY OPPORTUNITIES

(Immediate Vacancies)
EVENING SHIFT SUPERVISOR

Full time vacancy. B.S. Degree M.T. (ASCP) preferred. Minimum of six (6) years experience necessary.

MEDICAL TECHNOLOGIST

Full time vacancy. B.S. Degree M.T. (ASCP) preferred.

MEDICAL TECHNICIANS

Part time vacancies. A.A. S. Degree M.L.T. (ASCP) preferred. We offer competitive salaries and a comprehensive benefit package to include: A) On-Site Day Care Center B) Hospital Paid Retirement Plan. C) Health Insurance Plans and MANY MORE.....

Extraordinary opportunity for professional development, continuing education, shift differential pay, free parking and most importantly excellent patient care. For more information, call 879-6125 or visit the Personnel Department, Room 153, Mon. Tues. Thurs. Fri. 10-2 and Wed. 10-4 Kenmore Mercy Hospital. 2950 Elmwood Ave. Kenmore, NY 14217.EQE. (9-10)

MACHINISTS

For all shifts Journeymen or 1st Class Skilled. Both CNC & Manual. Minimum 15 years job shop experience. 1st class only. Advancement opportunity. Excellent working conditions. Fringe benefits. Permanent employment. SW location now, relating to NW. Call for appt. Jeff Brayer, Emie Oelze, 713-667-6620. (10-13)

ROLL GRINDER OPERATORS

We have available a permanent position for testing and debugging automated roll grinders. Experience in a production roll grinding environment essential. Some travel necessary. We are located in the Recreation Center of Western Michigan. Offering very competitive wages plus a full benefits package. Contact Scott Walker at DeVlieg-Lyons, 616-739-8008 or submit resume to: DeVlieg-Lyons Integrated Systems, Inc. 480 West Broadway Muskegon Heights, MI 49444

DETROIT

GRAŽUS VASARIO 16 MINĖJIMAS

Vasario 18 d. už žuvusius dėl Lietuvos laisvės mišios buvo aukojamos visose trijose Detroito lietuvių parapijų bažnyčiose. Pagrindinis minėjimas įvyko Dievo Apvaizdos parapijos Kultūros centre. Minėjimą pradėjo Detroito Lietuvių Organizacijų Centro Valdybos pirmininkas adv. Kęstutis Miškinis ir pakvietė Liną Orentą pravesti programą. J. Kinčiui vadovaujant į salę įneštos vėliavos. JAV himną sugiedojo solistė Vida Dirgėlaitė, jai akompanavo Manvydas Šepetys. Invokaciją sukalbėjo Dievo Apvaizdos parapijos klebonas kun. Viktoras Kriščiunevičius. Atsistojimu ir tylos minute pagerbti žuvę dėl Lietuvos laisvės. Kūrėjams Savanoriams Stasiui Šimoliūnui ir Vincui Tamošiūnui Danutė Barauskaitė ir Lidija Mitriūtė prisegė po gėlę.

Rytų Lietuvos Rezistencijos Sąjūdžio pirmininkas Albertas Misiūnas pristatė dr. Algirdą Statkevičių LLL atstovą, šios dienos kalbėtoją, kuris pasakė pusvalandžio ilgio, turiningą kalbą.

Kęstutis Miškinis paskaitė DLOC valdybos paruoštą rezoliuciją, kuri plojimais priimta. Linas Orentas pranešė, kad salėje yra surengta Algio Vaitiekaičio paroda "Atbundanti Lietuva" ir paprašė ją apžiūrėti.

Solistė Vida Dirgėlaitė ir minėjimo dalyviai akompanuojant Manvydai Šepetui sugiedojo Lietuvos himną ir išneštos vėliavos.

Solistė Vida Dirgėlaitė akompanuojant Manvydai Šepetui padainavo meninę dainą.

pečiui padainavo meninę dainą. "Žiburio" Lituanistinės mokyklos rašinių konkurso laimėtojai: Audra, Danutė, Lidija ir Diana paskaitė savo konkursinius rašinius, Aleksas Mitrius paskambino pianu, o Žiburio lituanistinės mokyklos mokiniai, paruošti Viktorijos Viskantienės, pašoko tautinius šokius. Visi programos atlikėjai gerai pasirodė.

Minėjimą filmavo TV darbuotojai ir vakare žiniose parodė televizijoje. Visus žavėjo M. Abariaus paveikslas ir K. ir S. Miškinių vazomis ir gėlėmis papuošta scena.

Minėjime dalyvavo pilna salė žmonių ir Lietuvos vadavimui surinkta daugiau negu 5000 dol.

A. Grinius

ATTENTION-GOVERNMENT SEIZED VEHICLES from \$100. Fords, Mercedes, Corvettes, Chevys. Surplus Buyers Guide.

1-602-838-8885 EXT. A 1753. (9-11)

Experienced Combination Mold maker Die cast-Die Maker. Due to retirement we are in need of a journeyman with a minimum 5 yrs., exp. Wages and benefits are competitive. We have interesting and challenging work in plastics and die cast. Our facilities are modern, clean and air conditioned. If interested, apply or call, Fremar Industries, 9880 York Theta Dr., N. Royalton, Ohio 44133. 216-582-1404. (9-11)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES & LPN's To work & live in a small congenial community. Colin Anderson Center has immediate openings for registered nurses & LPN's for all shifts. Apply, call or write to: Ghislaine Douglas, Colin Anderson Center, P.O. Box 106, St. Marys, W. Virginia 26170. 304-684-2441 EOE (9-22)

PLASTICS INJECTION SET-UP

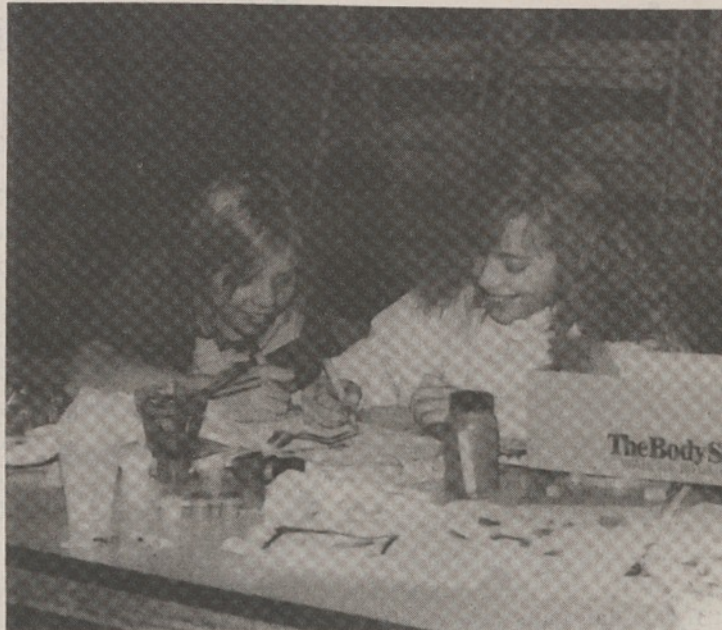
Min. 3 yrs. exp. setting molds & cycling machines. Steady day shift. Exc. bnfts. & company -paid hosp. Call for interview:

Hoffman Precision Plastics, Inc., Blackwood, N.J. 609-228-3550 (9-10)

RN - ASSOCIATE DIRECTOR OF NURSING (reports to director). Responsible for quality assurance and infection control program for 194 skilled bed facility. Call Jim Magnuson, Jackson County Medical Care Facility. (517)783-2726. (9-15)

Journeyman MOLD MAKERS

Top wages - 5 yrs. min. experience plastic injection mold. Clean, well equipped A/C shop 10 minutes from Springfield, MO & 30 minutes from Lake Table Rock. Paid insurance, vacation, & O.T. Call 8AM-5PM 417-725-2608, or 417-725-2798, evenings & weekends. Apply or write to TRINITY MOLD MFG CO. P.O. Box 577 Nixa Mo. 65714 (9-10)

Neringos skautės Taraškaitė ir Freudenbergaitė prie mugės darbelių. Mugė įvyks kovo 18 d. Dievo Motinos parapijos salėje. V. Bacevičiaus nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMAI

• KOVO 18, Kaziuko Mugė
• BALANDŽIO 21 D. Grandinėlių parengimas Dievo Motinos parapijos auditorijoje.

• BALANDŽIO 22, 12 val. Šv. Jurgio parapijos Atvelykio Stalas. Visi kviečiami.

• GEGUŽĖS 5-6, LTM Čiurlionio ansamblio 50 metų veiklos sukakties minėjimas

• BIRŽELIO 10, Birželio minėjimas. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

• LIEPOS 15, Žalgirio šaulių kuopos gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• LIEPOS 21, Lietuvių Kultūrinio darželio pobūvis-gegužinė.

• LIEPOS 22, Dr. J. Basanavičiaus biusto atidengimas kultūriniam darželyje.

• LIEPOS 29, LKVS Ramovės gegužinė prie ežero, 17815 Canterbury Rd.

• RUGPIUČIO 26, LŠST Kar. A. Juozapavičiaus Kuopos gegužinė.

• RUGSĖJO 29, Pabaltiečių vakaras. Ruošia Pabaltiečių komitetas.

• SPALIO 6-7, Dirvos 75 metų sukakties minėjimas.

• SPALIO 21, Ohio Lietuvių Gydytojų dr-jos metinis susirinkimas

mas ir kultūrinės premijos įteikimas Lietuvių Namuose.

• LAPKRIČIO 11, 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos salėje tradicinis Šv. Jurgio parapijos Mini-festivalis.

• LAPKRIČIO 24, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• GRUODŽIO 24, 9:30 val. bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

Manufacturer of Truck Components seeks a PLATE-LAYOUT INSPECTORS
Applications will be accepted at
WESTPORT AXLE CORP.
837 E. 79th St.
Cleveland Ohio 44103

ATTENTION: EASY WORK EXCELLENT PAY! Assemble products at home. Details. (1)602-838-8885 Ext. W-1753 (9-11)

ATTENTION - GOVERNMENT HOMES from \$1 (U-repair). Delinquent tax property. Repossessions. Call 1-602-838-8885 Ext. Gh 1753 (9-11)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ. PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ. KREIPKITES Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SĄŽININGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvar-kome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus. MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

MATAS REALTORS

505 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

(216) 486-2530

RITA MATAS

— Broker — G.R.I. — C.R.A.

Adv. VYTAS MATAS

— teisinis patarėjas

NIJOLĖ SADŪNAITĖ CLEVELANDE

Viešnia atvyksta kovo 6, 2 val. p.p. į Dievo Motinos parapiją. Tos dienos vakarą 7 val. dalyvaus šv. Mišiose ir susikaupimo vakare, kurį rengia vyr. skaučių Židinyš. Visi kviečiami dalyvauti.

Kovo 7 d. 2 val. p.p. su sitikimas su Pensininkų klubo nariais Lietuvių Namuose ir 7:30 v.v. susitikimas su amerikiečiais Clevelando diecezijos patalpose, 1031 Superior Ave.

Kovo 8 d. sutikimo vaišės rengia Moterų Sąjungos 36 kuopa.

Kovo 9 d. Nijolė Sadūnaitė priima miesto meras Michael White 10 val. ryto, vysk. James P. Lyke 11 val. ryto, vysk. Anthony Pilla 3:30 p.p., o 7 val. vakare viešnia susitinka su Clevelando jaunimu Dievo Motinos parapijos konferencijų kambaryje.

Kovo 10, šeštadienį, viešnia lankys šv. Kazimiero liutuanistinę mokyklą ir 7 v.v. susitiks su Clevelando lietuvių Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Po to vaišės svetainėje.

Kovo 11, sekmadienį, N. Sadūnaitė dalyvaus 10 val. šv. Mišiose Dievo Motinos

šventovėje ir 1 val. pietuose Lietuvių namų salėje. Norintieji pietuose dalyvauti registruojasi iš anksto tel. 531-4263 arba sekmadienį parapijos svetainėje. (js)

• **APOLONIJA ŠENBERGIENĖ**, žymi skaučių veikėja, a.a. v.s. Voldemaro Šenbergo, Lietuvos Skautijos Pirmūno našlė, perdavė geriausius linkėjimus Dirvos Redaktoriui bei štabui ir, pagerbdama Deimantinį 75 metų jubiliejų, užsakė dvi naujas Dirvos prenumeratas savo sūnams Jonui ir Andriui.

Širdingai dėkojame nepailstančiai Skautininkei už sveikinimus, linkėjimus ir taip svarbią paramą. Ir tikime, kad tai bus graži paskata visus metus besitęsiančiai naujų prenumeratų grandinei bei paramai laikraščio tęstinumo užtikrinimui.

SĖKMINGOS

GASTROLĖS

Pianistas Antanas Smetona sėkmingai koncertavo didžiuliuose Lietuvos miestuose. Š.m. kovo 4 d. Vilniaus filharmonijos salėje įvyko jo paskutinis pasirodymas, kuriame pianistas, su filharmonijos orkestru,

atliko Beethoveno "Imperatoriaus" koncertą.

A. Smetona du kartus kalbėjo Vilniaus radijo laidoje užsieniui. Čia jis pranešė, kad yra pakviestas dėstyti muzikos kursą Vilniaus ir Klaipėdos konservatorijose ir šių metų spalio mėnesį grįžtas į Lietuvą.

Į Clevelandą A. Smetona grįžta kovo 7 dieną. Su pianistu atvyksta ir Vilniaus filharmonijos direktorius Gintautas Kevišas. (js)

* **BALFAS** priima dėvėjimui tinkamus rūbus, knygas ir naudotinus namų apyvokos reikmenis. Balfo patalpos yra buv. Dievo Motinos parapijos vienuolyne. Patalpų vedėjas K. Gaizutis (tel. 481-0791) priima daiktus sekmadieniais nuo 11 val. ryto arba susitarus telefonu.

BUS PRISIMINTAS KOMP. JONAS ŠVEDAS

Kovo 11 dieną sukanka devyneri metai nuo kompozitoriaus Jono Švedo mirties.

Per WCPN Radio stotį Tėvynės Garsų radio programoje, sekmadienį 7 v.v., bus atlikta komp. Jono Švedo sonata smuikui ir fortepionui No.1

Sonatą atliks Lietuvos smuikininkas Raimundas Katilius ir Larisa Lobkova. Įrašas iš išeivių muzikos festivalio Vilniuje 1989 m. gegužės mėn.

• **GRAŽINA KUDUKIENĖ**, kuri biznio reikalais lankėsi Maskvoje, atvežė ten susikto Sąjūdžio pirmininko Vytauto Landsbergio sveikinimą clevelandiečiams Vasario 16-sios proga.

Sveikinimas buvo perskaitytas viešame minėjime vasario 18 d.

• **KORP! GIEDRA** kovo 25 d. 4 val. p.p. Dievo Motinos parapijos salėje rengia Lietuvos menininkų - sopranos Sofijos Jonaitės, tenoro Algirdo Janutos ir pianisto Povilo Stravinsko koncertą. Bilietai jau platinami parapijos svetainėje.

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Dalis svečių Pilėnų tunto suruoštame užgavėnių blynų baliuje.
V. Bacevičiaus nuotr.

"Viltis" orkestras, su vadovu Rimu Biliūnu, grojantis Užgavėnių blynų baliuje...
V. Bacevičiaus nuotr.

UŽGAVĖNIŲ BLYNŲ BALIUS

Patarlė sako: *Negirk dievos be vakaro.* Taip įvyko ir su Pilėnų tunto skautų tėvų rengiamu tradiciniu Užgavėnių Blynų baliumi vasario 24 d. Clevelando Lietuvių namuose.

Bilietai į balių išparduoti, maistas pagamintas, muzikantai su savo instrumentais sceną užėmė ir laukiama tik svečių.

Valanda prieš balių užėjo baisi sniego audra. Maišėsi dangus ir žemė. Slydinėdamas atsiradau Lietuvių namuose. Pamačiau gražiai išpuoštą salę. Šeiminkė B. Mainelienė vaikštinėja kaip žemę pardavusi. Atsirado Tėvų Kom. pirm. Dr. G. Matienė kuri buvo įstrigusi į 70 automobilių avariją. Nors verk iš sielvarto. Su pavėlavimu pradėjo rinktis svečiai su apšarmojusiais akiniais ir kratydami sniegą. Su valandos pavėlavimu jau matėsi 3/4 svečių. Ačiū Dievui ir tiems, kurie nepabūgo sniego audros ir atėjo paremti skautų veiklą ir užsigavėti.

Tėvų komt. pirm. Dr. G. Matienė tarė žodį ir pasidžiaugė, kad taip gražiai susirinko svečiai. Pilėnų tunto tuntininkas R. Belzinskas irgi pasveikino svečius. A. Miškinis pristatė solistes iš Australijos Virginija Bruozytę ir Arlenę Alvarado su akom. R. Klioriene. Kun G. Kijauskas S.J. sukalbėjo maldą ir prasiėdė Užgavėnių balius Blynų puota. Šokiams grojo "Viltis"

Dr. Giedrė Matienė, Pilėnų Tn. skautų tėvų komiteto pirmininkė, atidaro Blynų balių.
V. Bacevičiaus nuotr.

skauto vyčio R. Biliūno vadovaujamas. Pagirtina. Orkestras turi platų repertuarą ir svarbiausiai – negarsiai grojo. O skautai su šypsenom aptaravo prie stalų svečius su valgiais ir ypatingai su blynais.

Vakaro pelnas užtikrina Pilėnų skautus vykty šiais metais į Wasagą – Kanadą stovyklauti. Pilėnų skautų vadovai ypatingai dėkingi Tėvų komiteto pirm. Dr. G. Matienei, M. Puškorienai, J. Biliūnui, skautei B. Taraškienei. Dėkingi ir svečiam kurie nepabūgo audros ir atvyko.

Dar sniego pūgai siaučiant skirstėmės į namus. O kai kurie prašėsi pagalbos, nes mašinos buvo apledėjusios.

V. Bacevičius.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATA

FOR RENT

Lake Shore – E. 185 St. area Large Modern 1 bedroom apt. carpeted, Appliances, air cond. Garage incl. Lease. No pets or children \$ 325.00 monthly. tel. 216-338-3205 (10-13)

Taupa

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street

Cleveland, Ohio 44119

(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavyse Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais-ketvirtadieniais nuo 9:00-4:00 p.p.

Penktadieniais nuo 9:00-6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00-3:00 p.p.

Sekmadieniais nuo 11:00-12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuošimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaityta, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefoną, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

DIRVA

• CHICAGOS LIETUVIŲ OPERA 1991-jų metų pavasarį statysianti Kazimiero Viktoro Banaičio operą "Jūratė ir Kąstytis", kurioje Kąstyčio rolę dainuos žymusis Lietuvos tenoras Virgilijus Noreika. Motinos rolę pakviesta dainuoti Aldona Stempužienė.

Iš Lietuvos taip pat atvyksią ir kiti solistai bei Vilniaus operos orkestras.

1991 m. liepos mėnesį, su tuo pačiu sąstatu, operos "Jūratė ir Kąstytis" premjera įvyksianti Vilniaus operos rūmuose. Iš viso Vilniuje įvyks penki operos spektakliai.

K.V. Banaitis šią operą sukūrė išeivijoje, gyvendamas Brooklyne. Jos premjera įvyko Chicagoje 1972 metais. (js)

* O. PAVILČIENĖ, Chicagoje, prisimindama vasario 25 d. prieš 25 metus mirusį savo vyrą a.a. inž. Vytautą Pavilčių, Dirvai paremti atsiuntė auką 50 dol. Ačiū.

* AŽUOLIUKAS, vaikų choras iš Lietuvos, vadovaujamas Vytauto Miškinio, praėjusiais metais laimėjęs Grand Prix International Nantes festivalyje, š.m. vasario 13 d. Paryžiuje St. Augustin bažnyčioje davė vienintelį koncertą, kuris buvo kritikų labai gerai įvertintas.

* INŽ. J. A. RASYS, Cambridge, Ma., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, laikraščiu paremti pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

* PRANAS JANULAITIS, Rancho Palos Verdes, Ca., dėkodamas už pareikštą užuojautą mirus jo mylimai žmonai Antaninai, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

* DR. VINCO KUDIRKOS šaulių kuopa Worchester, Ma., per išd. Frances Spirauskas, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

* ELENA BOBELIS, W. Hartford, Ct., atnaujindama Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

PADĖKA

A. A.

ONA DIDŽIULYTĖ – KARUŽIENĖ

mirė š.m. sausio 4 d. Kaune. Po mišių Karmelitų bažnyčioje, palaidota Petrašiūnų kapinėse.

Šeima bei giminės dėkoja Korp. Filiae Lithuania kolegėms, draugams ir pažįstamiems už pareikštą užuojautą spaudoje, raštu bei žodžiu.

Taip pat nuoširdi padėka už Šv. Mišias bei auką Dirvai.

*Liūdinčios šeimos ir giminių vardu,
sesuo Bronė Miklienė.*

A. A.

INŽ. BRONIUI GALINIUI

mirus, žmonai IRENAI, dukroms GIEDREI ir JŪRAI su šeimom reiškiamo nuoširdžią užuojautą.

*Rita ir Juozas
Nausėdai.*

A. A.

ADAI ŠVELNIENEI

mirus, dukrą JŪRĄ KUČIŪNIENĘ, sūnų VYTAUTĄ su šeima, seserį EMILIJĄ VILUTIENĘ ir gimines Lietuvoje, nuoširdžiai užjaučiame ir Kartu liūdime.

*Kazimieras Šimulis
Bronė ir Bronius Oniūnai.*

LOS ANGELES

Vasario Šešioliktos vakare lasangeliečių lietuvių talkinamas Lietuvos generalinis garbės konsulas Vytautas Čekanauskas vėl surengė nepriklausomybės šventės paminėjimą ir kitų kraštų konsulų bei amerikiečių valdžios atstovų priėmimą. Šį kartą šventė buvo kiek kitokia, nes vyko ne viešbutyje, kaip kad praėjusiais kartais, bet šventiškai išpuoštoje Šv. Kazimiero parapijos salėje. Daug darbo ir sumanumo čia įdėjo Los Angeles kolonijos veikėjas, šimtadarbis Jonas Petronis.

Nežiūrint šalto ir lietingo vakaro, salė greitai prisipildė šventiškai nusiteikusių, puošnių svečių. Dalyvavo trylika kitų kraštų konsulų ir keletas Amerikos valdžios atstovų, daugumas su šeimos nariais arba palydovais. Atvyko ir apie šimtą kviestų lasangeliečių lietuvių, jų tarpe nemažai moterų pasipuošusių tautiniais rūbais.

Labai pakilioje nuotaikoje visi išklausė kons. Čekanausko viltingos, šventei ir laiko įvykiams pritaikytos kalbos, keltas tostas už Amerikos prezidentą sugiedoti Amerikos ir Lietuvos Himnai. Sveikinimo žodį tarė ir proklamacijas kons. Čekanauskui įteikė Mme March Fong Eu, Kalifornijos valstijos Sekretorė ir Los Angeles apskrities protokolo šefo padėjėja Mrs. Ginger Barnard. Pristatytos dar dvi garbingos viešnios – Mrs. Mary Jones, Orange apskrities protokolų šefas ir Los Angeles Konsulinio korpuso dekanė, Kanados generalinė konsulė Mrs. Joan Winsler.

Prie registracijos stalo, kaip ir kitais kartais, sėdėjo visos trys Čekanauskų dukros – Daiva, Vida ir Rita. Konsulas ir Ponia Čekanauskai svečius pasitiko ir pasveikino prie įėjimo. P. Čekanauskienė ir visos dukros taip pat šventę puošė dėvėdamos lietuviškus moters pasididžiavimą – mūsų gražiuosius tautinius rūbus.

Dėka konsulo Čekanausko nenuilstamo tamprų ryšių palaikymo ir Čekanauskų šeimos didelio populiarumo kitų kraštų konsulų tarpe, Los Angeles Konsulinis Korpusas visuomet buvo ir liks gerai painformuotas apie Lietuvą ir

Konsulų priėmime Los Angeles, Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Lietuvos gen. konsulas Vytautas Čekanauskas ir Kalifornijos valstijos sekretorė Mme March Fong Eu.

jos padėti. Valio ir ačiū Čekanauskų šeimai!

(rs)

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

A. Penkauskienė, Cleveland	5.00
J. Paškus, Pompano B.	5.00
A. Kantautas, Edmonton	15.00
Dr. E. Šilgalis, Euclid	5.00
I. Prikockis, Warrington	10.00
K. Kuprėnas, Amberlands	5.00
A. Krulikienė, St. Petg.	10.00
A.V. Matulionis, Cleveland	25.00
Z. Vishnevsky, Malvern	10.00
A. Simonaitis, Rockford	25.00
K. Domarkas, Highland	10.00
J. Kučinskas, Miami Beach	10.00
A. Varnelis, Dowagiac	25.00
E. Bobelis, Hartford	25.00
V. Garmienė, Juno Isles	10.00
K. Dulys, Crowsville	5.00
T. Baltikauskas, Baltimore	5.00
V. Kutkus, Dearborn	25.00
P. Babickas, Worcester	15.00
P. Mikšys, Juno Beach	5.00
J. Latvys, Chicago	7.00
A. Bliudakis, Chicago	1.00
P. Gobis, Dearborn	10.00
P. Ambraziejus, Falmouth	10.00
J. Pipiras, Worcester	25.00
B. Sklaris, Springfield	10.00
K. Bendoraitis, Vokietija	50.00
Pr. Janulaitis, Rancho Lados	50.00
I. Beržinskis, Euclid	5.00
S. Kasnickas, Harbert	5.00

S. Karvelis, New Buffalo	5.00
Inž. J.A. Rasys, Cambridge	50.00
A. Zaprackas, Bloomfield	5.00
E. Bumelis, Ormond B.	5.00
O. Pavilčienė, Chicago	50.00
Dr. Vinco Kudirkos Šaulių kuopa, Worcester	50.00

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame.*

* VYTAUTAS MATULIONIS, Dirvos bendradarbis Clevelande, kurio koncertų recenzijos su įdomumu yra skaitomos, laikraščiu paremti atsiuntė 25 dol. Ačiū.

* APOL. VARNELIS, Dowagiac, Mi., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

* INŽ. VYTAUTAS KUTKUS, Dearborn, Mi., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

* JONAS PIPIRAS, Worcester, Ma., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.

* KAZYS BENDORAITIS, Vokietijoje, Dirvai paremti atsiuntė 50 dol. Ačiū.

* ALFAS SIMONAITIS, Rockford, Ill., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.